Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши, № 75 (13.635).
30 МАРТ 1967 йил ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ТАЙЁРЛАШ КВАРТАЛ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари сут, гўшт ва тухум тайёрлаш квартал планларини муддатидан олдин бажардилар.

Давлатга 71,5 минг тонна, ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8,4 минг тонна кўп сут ва 56,3 миллион дона, ёки планга нисбатан 100,1 процент тухум сотилди.

Сирдарё, Фарғона, Сурхондарё ва Хоразм областларидаги хўжаликлар давлатга сут, гўшт ва тухум сотиш планларини анча ошириб адо этдилар.

Чорвачилик маҳсулотларини сотиш давом этмоқда.

САНОАТ ХОДИМЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноат ходимлари Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, ялпи маҳсулот ва кўпчилик энг муҳим буюмлар ишлаб чиқариш юзасидан 1967 йил биринчи квартал планини муддатидан олдин, 29 мартда бажардилар.

(ЎзТАГ).

МАДАНИЙ ЁДГОРЛИКЛАР — МУҚАДДАС

Бугун республикамиз пойтахти Тошкентда тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг биринчи таъсис съезди очилади. Съездда жамиятнинг 5 мингга яқин бошланғич ташкилотларидан вакил бўлиб келган делегатлар қатнашади. Съезд қадимий обидалар, нодир ёдгорликларнинг аҳволи ва уларни яхши сақлаш тадбирлари ҳақидаги масалани муҳокама қилади, жамиятнинг Уставини тасдиқлайди ва унинг раҳбар органларини сайлайди.

Бундай съезднинг чақирилиши социалистик жамият шароитида кўп миллатли халқларнинг маданий ёдгорликларини, совет диёрида яшовчи ҳар бир халқнинг қадимий меросини кўз қорачиғидай авайлаб асраш ҳақида кўрсатилаётган буюк ғамхўрликнинг, тарихий-муқаддас обидаларга инсоний муносабатда бўлишнинг ажойиб намунасидир.

Халқнинг қадимий ёдгорликлари — умум маданиятимизнинг таркибий қисмидир. Авлод-аждодларимизнинг беқиёс нозик ва нафис, беҳад кўркам ва гўзал санъати, ажиб ўймакорлиги, ранго-ранг наққошлиги, бутун-бутун тарихий воқеаларни, афсонавий ҳодисаларни хилма-хил бўёқларда тасвир этувчи обидалари — сўнмас сиймоларнинг, юксак истеъдод эгаларининг, чашмадек тиниқ, коинотдек мусаффо халқ кўрки, халқ меҳнати ва заковатининг маҳсулидир.

Уфққа бўй чўзган миноралар, қуёшдек ёрқин, товус патидек бўёқлар жилосила товланиб турган беқиёс улкан қасрлар, саройлар, мадрасаю-гумбазлар архитектураси жиҳатидан жуда мураккаб биноларнинг ҳар бири маълум давр, замоннинг, маълум авлод-аждоднинг, тарих шоҳид бўлган саҳийлик ёки жаҳолатнинг, шафқат ёки зулмнинг, фахр ёки киборликнинг, донолик ёки нодонликнинг, муҳаббат ёки хасадгўйликнинг ифодасидир. Лекин бу ноёб биноларнинг ҳар бирида жафокаш кишининг заҳмати, сўнмас ижод эгасининг ақл-заковати, меъмор ва рассомнинг зўр реалистик қарашлари ўз аксини топгандир. Инсон маҳорати, инсон талантининг бутун тарих ҳавас қиладиган мерос бу!

Икки минг беш юз йил боқий умр кечираётган, инсоният оламининг энг кекса шаҳарларидан бири, ўзининг тенгсиз ноёб, чиройли ёдгорликлари билан бутун жаҳонни мафтун этган мўйсафид, лекин ҳамиша навқирон азиз Самарқандимиз, тилларда достон Бухоро-ю Хивамиз, Қўқон-у, Шаҳрисабзимиз ва бошқа шаҳарларимиз — ўзбек маданиятининг ўлмас бойликларидир. Аммо, ўтмишдаги қонли тўқнашувлар, жаҳонгирларнинг ур-йиқитлари, талончиларнинг тўс-тўполонлари, зулматкорларнинг ёвуз юришлари оқибатида, тарихий ва маданий ёдгорликларнинг талай қисми вайрон қилинди, энг қимматбаҳо ашёлар, зебу-зийнатлар талаб кетилди, айримлари ёндириб юборилди.

Октябрь революциясининг, ленинча миллий сиёсатнинг энг катта, энг буюк самараларидан бири — халқ маданияти, халқ анъаналарининг социалистик асосларда ҳар тарафлама гуллаб яшнашидир. Тарихий ва маданий ёдгорликларни эъзозлаш, уларни муқаддас тутиб сақлаш, тиклаш в архитектура жиҳатидан мумкин қадар ўз ҳолига келтириш юзасидан қилинган ишлар, бу соҳага сарф этилган маблағ ва материаллар миқёси каттадир. Бунинг натижасида Самарқанд, Бухоро, Хива, Андижон, Тошкент ва бошқа шаҳарлардаги кўпгина ёдгорликлар реставрация қилинди. Ўрта Осиё халқлари, жумладан ўзбек халқи вужудга келтирган фан ва маданият меросини пропаганда қилиш, унинг тарихини яратиш, такомиллаштириш ва ривожлантириш соҳасида катта ишлар қилинди. Ҳар бир қадимий маданий ёдгорликнинг тарихий тафсилотини муфассал баён этиб берувчи китоблар, брошюралар, фотосурат альбомлари нашр қилинди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг кўпдан-кўп олимлари архитектура, санъат ёдгорликлари ва уларнинг аҳамияти тўғрисида мақолалар, очерклар, кичик ҳажмда оммабоп асарлар ёздилар. Улуғ зотлар — Улуғбек, Алишер Навоий сингари мутафаккирларга, сўнмас сиймоларга мармар монументлар ўрнатилди.

Кекса тарих пешволари бўлган қанчадан-қанча шахсларнинг мақбаралари, қабрлари, эсдалик жойлари яхши аҳволга келтирилди ва айримларида уларнинг умумий аҳволини акс эттирувчи музейлар, консультация бурчаклари ташкил этилди, экспонатлар қўйилди. Буларнинг ҳаммаси инсон яратган тарихий ва маданий ёдгорликларни кўз қорачиғидай асраш масалаларига Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг, бутун халқнинг нақадар катта эътибор бераётганликларини равшан кўрсатади. Лекин бу соҳада қилинадиган ишлар ҳали кўп. Қадимий архитектура обидаларини сақлаш, янгиларини топиш, уларни ремонт қилиш, қадимий санъатшунослик, ўймакорлик, наққошлик, меъморлик соҳасида тўпланган ўлмас тажрибаларни эъзоз тутиш, уларни ривожлантириш ва кенг қўлланиш — бутун жамоатчиликнинг, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг шарафли ишидир.

Улуғ Октябрь революцияси жангларида, гражданлар уруши фронтларида, Улуғ Ватан уруши йилларида халқ, Ватан бахт-саодати учун, мамлакатимиз озодлиги ва мустақиллиги учун, инсониятнинг тақдири учун олиб борилган ҳаёт-мамот курашларида қаҳрамонларча ҳалок бўлган сўнмас сиймоларнинг, революция қурбонларининг азиз номларини буюк хизматларини абадийлаштириш, номаълум мард курашчиларни топиш ва уларга ҳайкаллар ўрнатиш — умумхалқнинг улуғ ва муқаддас иши, буюк инсонийлик-хайрли вазифаси бўлиб қолди. Ҳозир Тошкентда, Хоразмда, Наманган, Бухорода ва бошқа шаҳар ҳамда қишлоқларда азиз ватандошларимиз мақбаралари тепасида сўнмас чироқлар, боқий умрнинг, жасорат ва қаҳрамонликнинг символи бўлган машъалалар порлаб турибди. Улар ҳузурида халқ сайллари, ёдгорлик кечалари, пионерларнинг гулханлари ўтказилмоқда.

Жойларда тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг бошланғич ташкилотлари вужудга келганлиги, бу ташкилотларга меҳнаткашларнинг неча минглаб вакиллари жипслашганлиги республикамиз маданий ҳаётида катта воқеадир. Биргина Самарқанд областида ўз атрофига 58 минг индивидуал ва 400 коллектив аъзони бирлаштирган 600 бошланғич ташкилот ишлаб турибди. Республикамизнинг жуда кўп шаҳар ва қишлоқларида бундай ташкилотларнинг янги отрядлари вужудга келмоқда. Омманинг кенг табақаларини, турли касб эгаларини, ёш замондошларимизнинг кўпдан-кўп кучларини бирлаштирган бу ташкилотларнинг фаолиятларини кучайтириб юбориш, ҳар бир тарихий ва маданий ёдгорликни реставрация ва ремонт қилиш, обидаларни яхши сақлашга уларни бевосита актив жалб этиш — партия, совет, касаба союз ва комсомол органларининг муҳим вазифасидир.

Ҳар бир тарихий ва маданий ёдгорлик, революция қурбонлари, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларининг ҳайкаллари шундай сақлансинки, бу келажак авлод учун умрли мерос, қадим ўтмишдан, мўйсафид тарихдан, замонамиздан абадий ёдгорлик бўлиб қолсин. Бу яна шунинг учун кераккки, бундан кейин ҳам тарихни, инсоният яратган бой ва нодир маданиятни ўрганиш ва бу масалалар юзасидан илмий тадқиқот ишлари кўламини кенгайтириш, архитектура-меъморчиликни тараққий эттириш учун энг қулай шароит яратиб беради.

Тарихий ва маданий ёдгорликлар, халқ санъати, нодир меҳнати, юксак диди, бадиий маҳоратининг маҳсули бўлган обидаларимизни муқаддас сақлайлик, кўз қорачиғидай асрайлик!

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Қардош белорус бинокорлари республикамиз пойтахтида шинам уй-жойлар қурмоқдалар. Юқоридаги суратда Минск шаҳридаги 5-қурилиш тресги комплекс дурадгорлар бригадаси бошлиғи Алексей Сечко. У 10 йилдан буён йирик қурилишларда ишлаб келмоқда. Иккинчи суратда Белоруссия бинокорларининг қўлидан чиқаётган 50 квартирали уй. Ўнгдаги суратда эса Тошкент меҳнаткашлари пойқадамига мунтазир бўлиб турган 100 квартирали янги мухташам уй-жой. Бу уйни ҳам белоруссиялик қардошларимиз қуришган.

М. Нуриддинов фотолари.

ГАЗЕТАМИЗДА БЕЛОРУССИЯ ҲАФТАЛИГИ

БЕЛОРУССИЯНИНГ АЛП ҚАДАМЛАРИ

Совет ҳокимияти 50 йилдан буён яшнаб-гуллаб келмоқда. Шу давр ичида жуда катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Социализм қуёши остида миллий республикалар камол топмоқда. Буни ҳамма тан олмоқда. Дўстларимиз кўп миллатли совет халқининг ютуқларидан қувонмоқдалар, социалистик республикалар эришаётган ғалабалар тўғрисида жуда кўп ёзмоқдалар. Буржуа пропагандаси эса ҳар қандай йўллар билан совет ҳақиқатини бузиб кўрсатмоқда, биз эришаётган улкан зафарларни бекитишга уринмоқда.

Бироқ, фактлар сира ўчмайдиган воқеалардан иборатдир. Белоруссия ССР 1913 йили ускуналар ва замонавий ишлаб чиқариш қуроллари билан Англияга нисбатан 20 баравар, Америкага нисбатан 50 баравар кам таъминланган эди.

Совет ҳокимияти йилларида Белоруссия саноати кескин ривожлана борди. 1926 йилга келиб, саноат ялпи маҳсулоти ишлаб чиқариш 1913 йилдагига қараганда анча ошиб кетди. Белорус халқи бундай ютуққа кескин синфий кураш жараёнида, катта қийинчиликларни енгиб эриша олди. Янги иқтисодий сиёсат халқ хўжалигини тиклаш ва тарихий беш йилликлар планларини бажаришга киришиш имкониятини берди. Биринчи беш йиллик давомида Белоруссия ССРда 78 та йирик ва 500 га яқин майда янги саноат корхоналари қурилди. Бу социалистик экономиканинг пухта замини бўлиб қолди. Иккинчи беш йиллик давомида фабрика ва заводлар янги техника асосида реконструкция қилинди, янги завод ва комбинатлар қурилиб битказилди, меҳнат унумдорлиги ҳамда меҳнаткашларнинг маданий-техникавий савияси ўсди. Барча маҳсулотнинг 80 проценти янги корхоналарда ишлаб чиқарилди. Шу йиллар мобайнида қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш тугалланди. Экин майдонлари 1913 йилдагидан 37,1 марта кўпайди, дон экинлари ялпи маҳсулоти эса 21,2 баравар ошди. Белоруссия мана шундай алп қадамлар билан олға интилди.

Учинчи беш йиллик мобайнида республика янги тараққиёт сари тағин ҳам шаҳдам қадамлар ташлади. Уч ярим йил бадалида халқ хўжалигига 3.244 миллион сўм маблағ берилди. Йил сайин янги корхоналар ишга туширилди. Белоруссия ССР илғор социалистик республика бўлиб қолди. Белоруссия далаларида 10.413 трактор, 1675 комбайн, 6 мингдан зиёдроқ юк автомашиналари ишлаб турди. 1940 йилга келиб, республикада ялпи маҳсулотнинг ўсиш суръати 1913 йилдагига қараганда 807 процент кўпайди.

Уруш белорус халқининг тинч ҳаётини бузиб қўйди. Гитлерчилар 2 миллион 200 минг тинч аҳоли ва ҳарбий асирларни қириб ташладилар ва 380 мингга яқин кишини ўз юртларига ҳайдаб кетдилар. Уруш йилларида 209 та шаҳар ва шаҳар типидаги посёлкалар, 9200 та қишлоқ, 10 мингдан зиёдроқ колхоз, 316 та МТС, 92 та совхоз, 10.388 саноат корхонаси бузиб ташланди ва немислар томонидан таланди. Келтирилган зарарнинг умумий суммаси 7,5 миллиард сўмни ташкил этади.

Лекин белорус халқи жуда катта машаққатларга бардош берди. Уруш йилларида душмандан озод қилинган шаҳар ва қишлоқларни тиклаш бирданига бошланиб кетди. 1950 йили Белоруссияда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1913 йилдагига қараганда 929 процент кўпайди. Белоруссия ССР халқ хўжалигини тиклаш ва янада ривожлантириш жараёнида саноатнинг янги тармоқлари вужудга келди, трактор, автомобиль, машинасозлик саноати корхоналари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Белоруссия ССР экономикасининг тез суръатлар билан ривожланиши даставвал социалистик тузумнинг жуда катта афзалликлари, Коммунистик партиянинг оқилона раҳбарлиги ҳамда омманинг ижодий кучлари ўсганлиги ҳамда мустаҳкамланганлиги туфайлидир. Белоруссия Совет Социалистик Республикаси саноатнинг баъзи тармоқлари бўйича илғор капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетди. Республика аҳоли жон бошига тракторлар ишлаб чиқариш бўйича Англия, Франция, Германия Федератив Республикасидан олдинда бормоқда, минерал ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича эса Англия ва Америкадан, жун газламалари ишлаб чиқаришда Америка Қўшма Штатлари ва Германия Федератив Республикасидан олдинда боряпти.

Белоруссия корхоналарида шу кеча-кундузда Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига тайёргарлик ишлари қизғин давом этмоқда. Меҳнат аҳли ўз устига янги мажбуриятлар олмоқда ва бу мажбуриятларни муддатидан илгари адо этиш учун ҳар қачонгидан ҳам баракали меҳнат қилмоқда.

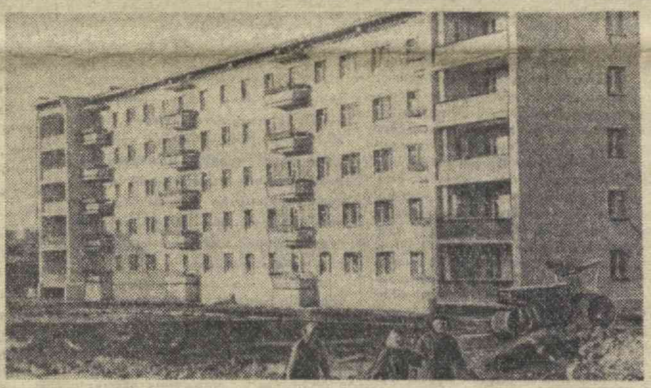

КОЛОННА ҚЎРИҚ ЕРГА БОРМОҚДА

САМАРҚАНД. (ЎзТАГ). Транспарантлар ва қизил байроқчалар билан безатилган автомобиллар колоннаси қадимий Самарқандни орқада қолдириб, Мирзачўл томон йўл олди. Бу — комсомол даъвати билан юбилей йилида Самарқанддан Сирдарё областининг қўриқ ерларига жўнаётган ёшларнинг дастлабки катта группасидир. Тракторчилар, пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари, тажрибали сувчилар ва бошқа ёш мутахассислардан қарийб 200 киши қўриқ ерда барпо этилаётган янги пахтакор совхозларга жўнаб кетишди.

РИЗАМАТ ОТА ИШГА КИРИШДИ

Кунлар исиб кетди. Ҳамма ёқда баҳор нафаси кезмоқда. Табиат минг жилва билан уйғонмоқда. Ўрик шохлари кумуш чорсиларга бурканиб қолди. Лолалар хандон отиб «кулмоқда». Ҳа, ҳамма ёқда уйғониш, улғайиш. Боғбонлар ҳам тиним билишмайди.

Шундай кунларнинг бирида машҳур соҳибкор, Давлат мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедовга меҳмонлар келиб қолишди. Ота келган кишиларни жуда илиқ, самимий кутиб олди. Суҳбат мавзуи битта, у ҳам бўлса, шу қизғин дамларда кўпроқ кўчат ўтказиш, боғлар, токзорлар барпо этиш учун нималар қилиш кераклиги ҳақида эди.

Таклиф қилинган ҳар бир жойга бориб улгуриб бўлмайди, албатта. Ризамат ота ҳам шундай. У ваъда беради-ю, лекин уддасидан чиқмай қўймайди. Тунов куни Мирзачўлдан одамлар келиб қолишди. Меҳмонлар орасида «Ховос» совхозидан Жуман Хўжабеков деган киши ҳам бор эди. Совхоз вакили Ризамат ота билан суҳбатлашар экан, дилига тугиб қўйганини айтди:

— Мурожаатингизни ўқиб, ёрдам сўрагани келдик, — деди Хўжабеков. — Совхозда боғ барпо этмоқчимиз. Жой танладик, ҳайдаб, текислаб, тахт қилиб қўйганмиз. Фақат сизнинг маслаҳатингизга, насиҳатингизга муҳтожмиз. Биз томонларга бориб, азиз меҳмонимиз бўлсангиз, табаррук қўлингиз билан беш-олти туп дарахт экиб берсангиз.

Ризамат ота совхоздан келган вакилнинг ҳар сўзини диққат билан тинглар экан, кўнглида режалар туза бошлади. Ер шароитини сўраб олди. Шундан сўнг кўлига қалам ушлаб, қоғозда алла нималарни чиза бошлади. Отахон бирпасда токзорни, боғ жойини, гулхоналарни, ҳовуз қазиладиган жойни, хуллас, ҳамма-ҳаммасини чизиб Хўжабековга кўрсатди:

— Шу план асосида боғ барпо этсангизлар, маъқул бўлармикин?

Жуман Хўжабеков бениҳоя хурсанд кўринарди. Улар Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти томон йўл олишди. У ерда маъқул тушган мевали дарахт кўчатлари, ток қаламчалари ҳамда хилма-хил гулларнинг уруғидан танлаб олишди. Шундан кейин ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институтида бўлиб, чинор, эман ва бошқа дарахтларнинг кўчатидан олдилар.

— Мана энди 100 гектар ерда боғ ва 20 гектар майдонда токзор барпо этса бўлади, — деди Ризамат ота совхоз вакилига. — Кўчатлар ва ток қаламчалари етарли бўлди.

Совхозда Жуман Хўжабековни сабрсизлик билан кутишарди. Ниҳоят у етиб борди. Одамлар ишга шўнғиб кетишди. 120 гектар майдонда боғ барпо этишга киришилди. Ҳадемай Ризамат ота ҳам бу ерга етиб келди. Ўзи ток, ниҳол экди. Боғбонларга ёрдамлашди, ҳаммани хурсанд қилиб қайтди. Ризамат ота янги боғ ижодкорлари билан хайрлашар экан, бундай деди:

— Юбилей йилида 150 гектар ерда боғ яратмоқчиман. Ҳозир кўзимни юмиб, ана шу ажойиб боғларни кўриб турибман. Мевачевасидан халқим баҳраманд бўлсин, қуюқ соясида салқинланиб ҳузур қилсин.

Р. НИКОЛАЕВ.

ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИНГ БАЙРОҒИ ОСТИДА

ПРАВДА

Турмушимиз ва меҳнатимизнинг ҳар кунини Октябрь нури чароғон қилиб турибди. Жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг 50 йиллиги — совет халқининг, барча мамлакатлар меҳнаткашларининг буюк ва қувончли байрами яқинлашиб келаётган сари бу ҳаётбахш нур шу қадар кенг ёйилиб, зўр ёғду сочмоқда. Ватанимиз қудрати, янги жамият бунёдкорларининг яратувчилик ғайрати ўз кучини шу қадар тўлиқ кўрсатмоқда.

Совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида босиб ўтилган ярим асрлик қаҳрамонона кураш ва ғалабалар йўлига назар солар экан, фахрланиб шуни айтадики, Улуғ Октябрь бошлаб берган иш яшаб келмоқда, тантана қилмоқда ва ривожланмоқда! Бу иш Советлар мамлакатида, қардош социалистик давлатларда муваффақият билан давом этмоқда, унинг муваффақиятлари ҳамма қитъалардаги миллион-миллион революцион курашчиларни илҳомлантирмоқда.

Партиямиз, халқимиз Октябрь юбилейига битмас-туганмас революцион умидга тўлиб ва буюк коммунистик ишнинг тантанасига ишончи комил бўлиб, келажакнинг равшан истиқболлари ва планларини тузиб тайёргарлик кўрмоқда. Бу планларни партия Программаси, очилганига бугун бир йил тўлган КПСС XXIII съездининг қарорлари белгилаб берди.

XXIII съезд партиянинг монолит бирлигини, унинг Ленин байроғига доимий содиқлигини, янги жамият бунёд қилишнинг етилган проблемаларини сергаклик ва реаллик билан, принципиаллик ва ишчанлик билан ҳал эта олишини намойиш қилиб, коммунизм сари борилаётган тарихий йўлда муҳим босқич бўлди.

Съезд марксизм-ленинизм таълимотига, янги шароитни, партия ва халқ тўплаган тажрибани чуқур илмий анализ қилишга ҳамда кенг тарихий истиқболни ҳисобга олишга асосланиб, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичидаги бош вазифаларни кўрсатиб ва асослаб берди, партиянинг яқин йилларга мўлжалланган сиёсий йўлини ишлаб чиқди. Съезд ички сиёсатнинг асосий йўналишларини, навбатдаги беш йил ичида амалга ошириладиган хўжалик ва маданий қурилишни, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш йўлларини белгилаб берди, партия ва давлатнинг ташқи сиёсатини кўрсатиб ўтди, коммунизм учун курашда совет жамиятининг етакчи ва раҳбар кучи бўлган партияни янада ташкилий ва ғоявий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлашнинг навбатдаги вазифаларини олдимизга қўйди. КПСС Марказий Комитетининг хисобот докладида, съезд қарорларида Марказий Комитет октябрь (1964 йил), март ва сентябрь Пленумларининг тўғри, чинакам ленинча иш услубини барқарор қилишда принципиал аҳамиятга эга бўлган энг муҳим қоидалари тўла ифодаланди ва ривожлантирилди.

Ўтган йил мобайнида мамлакатимизда қилинган бунёдкорлик фаолияти, халқаро майдондаги воқеалар XXIII съездда ишлаб чиқилган КПССнинг сиёсий йўли тўғрилигини тўла равишда исботлаб турибди. Съезд совет кишиларида янги куч ва ғайрат қўзғотиб юборди, уларни партия теварагида тағин ҳам маҳкам жипслаштирди. Буни яқинда Советларга ўтказилган сайловларнинг якунлари, меҳнаткашларнинг сиёсий ва ишлаб чиқариш активлиги ўсганлиги яққол кўрсатиб турибди. Мамлакатда партия қўйган вазифаларни амалга ошириш учун, беш йилликни муваффақиятли бажариш учун умумхалқ кураши авж олиб кетди.

Экономика соҳасида партия ўзининг куч ва ғайратини бутун ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга сарфламоқда. Бу эса, ўзининг дастлабки самарали натижаларини бераётир. Иқтисодий ривожланиш суръатлари тезлашди. Миллий даромаднинг, саноат ва қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг, меҳнаткашлар олаётган реал даромадларининг 1966 йилдаги ўсиши съезднинг беш йилга мўлжалланган Директиваларида кўзда тутилган ҳар йилги ўртача топшириқдан ошиб кетди. Халқ хўжалигида олинаётган фойданинг ўсиши анча тезлашди. Саноат ишлаб чиқариши соҳасида умуман 1966 йил плани ошириб бажарилди. Шу йилнинг январь ва февраль ойларида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш плани ҳам ошириб бажарилди. Саноат ишлаб чиқариши ўтган йилнинг дастлабки икки ойига нисбатан 9,5 процент чамаси ошди.

(Охири иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОНЛИК МЕҲМОНЛАР ДОНБАССДА

ДОНЕЦК, 28 март. (ТАСС мухбири). Ўзбекистон вакиллари бугун Донбасс меҳмонлари бўлиб турибди. Тошкент область ижроия комитетининг раиси Э. Т. Шайхов бошчилигида Тошкент область делегацияси юбилей йилининг қардошлик учрашувларида қатнашмоқ учун Донецкка келди.

Улар Донбассда олти кун туриб, Ўзбекистон республикасининг Совет ҳокимиятининг 50 йили мобайнида эришган муваффақиятини, республика индустрияси ва фани қандай ривожланганлигини шахтёрларга, металлургларга, колхозчиларга гапириб беришади. Донбассдаги шахталар ва заводлар, янги қурилишлар, электр станциялар, колхозлар, ўзбекистонлик азиз меҳмонларни кутмоқдалар.

Аэродромда делегацияни область партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари кутиб олишди.

С. В. СТАРОДУБЦЕВ ХОТИРАСИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети Сергей Васильевич Стародубцевнинг Ўзбекистонда фанни ривожлантиришдаги катта хизматларини ҳисобга олиб, унинг хотирасини абадийлаштириш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг физика-техника институтига ва Тошкентдаги Мало-Бешёғоч кўчасига марҳум академик С. В. Стародубцев номи берилди. Олимнинг қабрига унинг бюсти ўрнатилади. С. В. Стародубцев илмий асарларининг тўла тўпламини нашр этишга қарор қилинди.

(ЎзТАГ).

Суратда: Тошкент пилланашлик фабрикасининг смена мастери Мурод Ёқубов. У корхона коллективининг юбилей шарафига олган мажбуриятларини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

М. Нуритдинов фотоси.

Марғилон ипак комбинатида тайёрланган газламалар чидамлилиги, ўзига хос жилокор гуллари, чиройлилиги билан харидорларнинг эътиборини тортмоқда. Суратда: йигирув цехининг илғор ишчиси Анна Родионова.

В. Кожевников фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

САБЗАВОТ МЎЛ БЎЛАДИ

ШЕРОБОД («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бешқўтондан Музработга борадиган асфальт йўлнинг икки четида «Янгиобод» ва «Комсомолобод» совхозларининг ер майдонлари ястаниб ётибди. Тракторларнинг гувуллаган овози ери-кўкни ларзага келтиряпти. Азамат чўлқуварларнинг иши авжида: улар юбилей йилининг илк баҳорида катта орзу-умид билан ер текислаяптилар, уруғ сочяптилар.

Йўлнинг чап томонида бир «парча» ям-яшил дала кўзга ташланди.

— Бедазорми, бу карталар? — сўрадим, бизга ҳамроҳ бўлиб бораётган «Комсомолобод» совхозининг директори Тўхтамиш ака Мукимовдан:

— Йўғ-е, бу ерлар совхозимизнинг сабзавотчилик бригадасига қарашли.

Сабзавоткорлар даласида тўхтадик. Пиёз, редиска экилган 7 гектар майдон кўмкўк товланиб, кишининг бахрини очади. Сувчи Мухтор Содиқов экинларга сув тараяпти. Нарироқда йигит-қизлар помидор кўчати ўтқазиш билан банд. Бригада бошлиғи Қосим ака Йўлдошев ҳам шулар орасида экан. Қосим аканинг ёши элликлардан ошиб, мўйлабига оқ оралаган бўлса ҳам, ёш йигитлардек серҳаракат, хушчақчақ.

— Ие, келсинлар, тушиммиўнгимми? Директор бобомизни қайси шамол учирдийкин бу ерларга, — деди у бизга пешвоз чиқаркан ҳазиллашиб.

— Ўтган йилги хатоларидан хижолат тортиб юрган ошнамни бир кўрсатиб кетай деб мухбирни бошлаб келдим, — жавоб қилди директор кулиб.

Ҳамма кулди. Бригадир қизариб ерга боқди. Бир оз сукутдан сўнг сўз қотди:

— Ҳа, ўтган ишга салавот. Бултурги хатолардан хулоса чиқардик. Унда сабзавотнинг тилини яхши билмас эдик. Сабзавот кечикиб экилди. Одам кучи кам бўлди. Механизмлар етишмади. Натижада жуда кам ҳосил олдик.

— Бу йилчи?

— Бу йил саводимиз чиқиб қолди. Ернинг зўр жойидан 35 гектарини ажратиб олдик. Бригадамиз аъзолари ҳар гектардан 190 центнердан, жами 660 тонна сабзавот маҳсулоти етиштириб бериш учун курашяптилар.

Дала айландик. Пландаги 4 гектар ўрнига 6 гектар ерга пиёз экилган. Унинг ярми эртаги бўлиб, овқатга яраб қолган. Яна бир ҳафтадан сўнг совхоз ишчиларига кўк пиёз ва редиска сотишмоқчи.

Помидор кўчатлари ўтқазилаётган жўякларнинг пуштаси икки метр кенгликда эканига ҳайрон қолдик.

— Бунга ҳайрон қолманг, — деди Қосим ака, — биз бир майдондан айни вақтда икки хил ҳосил олмоқчимиз. Шу помидор кўчатлари орасига бодринг ҳам экяпмиз. Чунки, помидор тик ўсади, бодринг эса пуштага ёйилади. Бундан ташқари бу икки экиннинг агротехникаси бир хил: озуқа ва сувга бўлган эҳтиёжида фарқ йўқ.

Кўчат ўтқазаётган қизлардан Ҳосият Қудратова, Ойбаланд Йўлдошеваларнинг қўли-қўлига тегмайди. Ер текислаб сув бошқараётган Норқўчқор Холмуродов, Шохўжа Вафоев, Файзулла Йўлдошевлар меҳнатда ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Бригада аъзолари ярим кунда 2 гектар ерга эртаги помидор кўчатлари ўтқазиб бўлдилар. Тракторчи Қудрат Ўринов эртага уруғ ташланадиган картани бороналаяпти

Бригада аъзолари кечга яқин дала шийпонига тўпланишди. Осма қозонда шўрва қайнаб турибди. Бригада аъзоларидан бири кўк пиёз ва укроп тўғраяпти. Бригадир Қосим Йўлдошев бир пиёла чой узатиб:

— Сабзавоткорларимиз юбилей йилида ўз сўзларининг устидан албатта чиқадилар, — деди мамнунлик билан.

А. ХАЛИЛОВ.

ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИНГ БАЙРОҒИ ОСТИДА

(Боши биринчи бетда).

Индустриямизнинг ютуқлари — ишлаб чиқаришни бошқаришни, планлаштиришни ва иқтисодий рағбатлантиришни такомиллаштириш борасида кўрилган катта чораларнинг натижасидир, совет кишилари қилаётган фидокорона меҳнатнинг якунидир. Вазифа шуки, бу ютуқларни мустаҳкамлаб янада ривожлантира бериш, беш йиллик иккинчи йилининг планини барча кўрсаткичлар бўйича ҳеч сўзсиз бажаришни таъминлаш керак. Бу эса умуман, беш йиллик программани амалга ошириш учун яхши негиз бўлади.

Ижтимоий ишлаб чиқаришни техника билан тезроқ қайта қуроллантириб, фан муваффақиятларидан ҳар томонлама фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш саноатни янада анча ўстиришнинг, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг негизидир. Утказилаётган иқтисодий ислоҳот бунинг учун қулай шароит яратиб бермоқда. Социалистик хўжаликни бошқаришнинг партия ишлаб чиққан принципларини қунт билан амалга ошира бериш жуда муҳим ишдир. Бу эса, беш йилликнинг иқтисодий ва социал вазифаларини бажаришнинг ҳал қилувчи шартидир. Партия ташкилотларининг, давлат ва хўжалик органларининг кундалик диққат ва эътибори ана шунга қаратилиши лозим.

Қишлоқ хўжалигини юксалтириш, уни муттасил тез суръатлар билан ривожлантиришни таъминлаш учун кейинги йилларда кўпгина ишлар қилинди. Колхозлар ва совхозлар партиянинг қишлоқда ўтказаётган иқтисодий сиёсатига таяниб, деҳқончилик маданиятини кўтаришга, ҳосилдорликни ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини оширишга, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг таннархини камайтиришга эришмоқдалар. Ўтган йил қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш анча кўпайди, шу маҳсулотларни давлатга сотиш планлари тўла ва ошириб бажарилди, колхозлар ва совхозларнинг хўжалик фаолияти яхшиланди. Ижтимоий ишлаб чиқариш мустаҳкамланганлиги асосида моддий манфаатдорлик кучайди, одамларнинг меҳнатдаги активлиги ошди. Ҳозир улар кўкламги экишга яхши тайёрланишга ва уни яхши ўтказишга, мамлакатнинг баъзи районларида об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги сабабли вужудга келган қийинчиликларни муваффақият билан енгишга, дон ва бошқа экинлардан мўл ҳосил олишни таъминлашга интилмоқдалар.

Ватанимиз жуда катта янги қурилишлар майдони бўлиб қолди. Капитал қурилишнинг КПСС XXIII съезди кўрсатиб берган кенг программасини бажариш кенгайтирилган социалистик такрор ишлаб чиқаришнинг энг муҳим шартидир. Министрликлар ва идоралар, партия ташкилотлари, Советлар, касаба союзлари, комсомол бу ишга алоҳида эътибор бераётганликларининг сабаби яна шуки, капитал қурилишда ҳали бартараф қилинмаган жиддий камчиликлар бор. КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати қурилишга раҳбарликни такомиллаштирмоқ учун бир қанча чоралар кўрмоқдалар. Бу чораларни амалга оширмоқ учун ҳар бир қурилишдаги ишларни тағин ҳам самарали қилиб ташкил этиш керак.

Халқнинг турмуш даражасини ошириш, совет кишиларининг турмушини яхшилаш масалалари партиямизнинг диққат марказида турибди. Маълумки, меҳнаткашларнинг фаровонлигини тағин ҳам юксалтирмоқ учун кейинги йилларда бир талай ишлар қилинди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадларни ўстириш, шунингдек ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини ошириш суръатлари тезлаштирилди. Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан таъминлаш яхшиланди. Шу билан бирга, партия мавжуд қийинчиликларни, масалан, баъзи моллар билан таъминлашдаги қийинчиликларни кўриб турибди. Саноат молларини ишлаб чиқариш гарчи кўпайтирилган бўлса ҳам, аммо шу моллардан баъзиларига ўсиб бораётган талаб ҳали ҳам тўла равишда қондирилаётгани йўқ. Шу молларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун ҳозир катта тадбирлар амалга оширилмоқда

Уй-жой қурилишини кенгайтиришга биринчи даражада аҳамият берилмоқда. Кейинги икки йилнинг ўзидагина 22 миллионга яқин киши янги квартираларга кўчиб ўтди ёки ўзининг уй-жой шароитини яхшилаб олди. Шаҳарлар, ишчи посёлкалари ва совхозларда бу йил уй-жой қурилишининг ҳажми яна 14 процент кўпайтирилади. Ҳозирги вақтда ишчи ва хизматчилар икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтказилаётганлиги меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашда катта роль ўйнаши лозим.

КПСС XXIII съезди, унинг қарорлари, партиянинг катта сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти турмушимизнинг ҳамма томонларига жуда зўр таъсир ўтказмоқда. Экономика, фан ва маданият ривожланиб бораётганлиги билан бир қаторда социалистик демократия такомиллаштирилмоқда, ижтимоий фаолиятнинг ҳамма соҳаларида меҳнаткашларнинг активлиги ўсиб бормоқда. Одамларни совет ватанпарварлиги, пролетар интернационализми ва СССР халқлари дўстлиги руҳида ҳар томонлама коммунистик тарбиялаш борасида олиб борилаётган катта иш ўз самараларини бермоқда.

Партиянинг раҳбарлик ва етакчилик роли тағин ҳам баланд кўтарилди, унинг омма орасидаги обрўйи тағин ҳам кўпроқ ошди. Марказий Комитет съезд қарорларига амал қилиб, мамлакатдаги бутун партия, давлат ҳаётини ва ижтимоий-сиёсий ҳаётни зўр ғайрат ва изчиллик билан йўллаб турганлигини халқ мамнуният билан қайд қилмоқда.

Партия ленинча нормаларни барқарор қилиб ва ривожлантириб, ишда коллективчилик принципларини такомиллаштиришга, партия ички демократиясини, танқид ва ўз-ўзини танқидни авж олдиришга, коммунистларнинг авангардлик ролини ва уларнинг топширилган иш учун масъулиятини кучайтиришга, партия ташкилотларининг меҳнаткашлар кенг оммаси билан алоқасини мустаҳкамлашга ҳаракат қилмоқда. Маҳаллий партия комитетлари ва ташкилотлари кадрларни танлаш ва тарбиялашни, ижрони текширишни, ўзларининг бутун ташкилотчилик ва идеологик фаолиятларини янги вазифалар даражасига кўтаришга интилмоқдалар. Хўжалик ва маданий қурилишга муваффақиятли раҳбарлик қилишнинг негизи — мана шу.

Ленинча ташқи сиёсат йўли қатъият ва изчиллик билан ўтказилиб келмоқда. Партиямиз билан давлатимиз КПСС XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил декабрь Пленуми қўйган жуда муҳим ташқи сиёсат вазифаларини мураккаб халқаро вазиятда муваффақиятли равишда ҳал қилмоқдалар. Ленин васиятларига содиқ бўлиб келаётган партиямиз ўзининг интернационал бурчини оғишмай бажармоқда, социалистик системанинг жипслигини ва қудратини, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг жипслигини марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида мустаҳкамлаш учун бутун куч ва ғайратини сарфламоқда. КПСС пролетариатнинг капиталистик қулликка қарши революцион курашини қўллаб-қувватламоқда, мустамлакачилик асоратига ва янги мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун курашаётган халқларни қўллаб-қувватламоқда.

Совет давлатининг ташқи сиёсати — империализмга қарши тинчлик, хавфсизлик ва халқлар дўстлиги учун, социализм ва коммунизм қуришга қулай ташқи шароит яратиб бериш учун актив кураш сиёсатидир. СССР ва қардош социалистик мамлакатларнинг кейинги вақтларда кўрган кўпгина сиёсий чора ва тадбирлари мана шу мақсадга қаратилди. Социализм мамлакатларининг жаҳондаги воқеаларнинг боришига таъсири тўхтовсиз кучаймоқда, уларнинг халқаро майдондаги позицияси бақуввват ва янада мустаҳкамланмоқда.

АҚШ империалистларининг босқинчилик ҳужумига учраб турган Вьетнам халқининг одилона ишига халқаро мададкорлик кенгайиб бормоқда. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар қаҳрамон Вьетнам халқига ҳар томонлама ёрдам бериб, у билан амалда бирдамлик қилмоқдалар.

Мао Цзэ-дун ва унинг группаси Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик давлатларга қарши, жаҳон коммунистик ҳаракатига қарши ўтказиб келаётган, курашаётган Вьетнам халқини қўллаб-қувватлашдаги ҳаракат бирлигини бузишга қаратилган авантюристик сиёсатига бизнинг партиямиз ва халқимиз индамай қололмайди. Пекиндаги ҳозирги раҳбарларнинг марксизм-ленинизмга ҳеч бир алоқаси бўлмаган буюк давлатчилик, бузғунчилик сиёсатини совет халқи қатъиян рад қилмоқда. Лекин бизнинг мамлакатимизда ҳеч ким Мао Цзэ-дун группаси билан хитой халқи ўртасига тенглик белгисини қўяётгани йўқ. Шундай вақт келадики, хитой коммунистлари, хитой халқи ҳам ўз мамлакатини Совет Иттифоқи билан, бошқа социалистик давлатлар билан социализм ва меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлиги талаб қилаётганидек, дўстлик ва ҳамкорлик йўлига қайтаришга қодир бўлиб қоладилар, биз бунга ишонамиз.

Кейинги йилларда Ватанимизнинг халқаро обрўйи тағин ҳам баланд кўтарилди. Унинг иқтисодий қудрати ва мудофаа қобилияти тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди ва ошди. КПСС XXIII съезди қўйган вазифаларни, беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш коммунизм сари борилаётган тарихий йўлда янги катта қадам қўйишга имкон беришини совет кишилари яхши билиб турибдилар. Улар Коммунистик партиядан илҳомланиб, Октябрь 50 йиллиги шарафига умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдирмоқдалар. «Юбилей йилида зарбдор ишлайлик!», «Юбилей йилида ҳосил мўл бўлсин!», «Бизнинг сафимизда битта ҳам қолоқ бўлмасин!», «Планни энг кам куч ва маблағ сарфлаб бажарайлик!» — мусобақа қатнашчиларининг шиорлари мана шу.

Олдимизда катта, мураккаб вазифалар турибди. Лекин совет халқи келажакка зўр ишонч билан қарамоқда. Бу ишонч бизнинг жуда катта имкониятларимизни реал ҳисобга олишга, партия ва халқнинг битмас-туганмас ижодий кучларига асосланган ишончдир. Улуғ Ленин барпо қилган, марксизм-ленинизмнинг революцион таълимоти билан қуролланган, омма билан чамбарчас боғланган, янги жамият қуришга раҳбарлик қилишда жуда катта тажриба тўплаган партия бизни олға олиб бормоқда. Совет халқи Ленин партиясини коммунизм қуриш учун зафарли курашда ўзининг синалган ташкилотчиси ва сиёсий йўлбошчиси деб билади.

(29 мартдаги бош мақола).

Эрта экқан хирмон қилур...

Қуёш дарахтлар ортидан аста бош кўтаряпти. Ниш урган майсалар. Ўрик гуллари борлиққа аллақандай файз, гўзаллик бахш этган.

Муҳаббат Юсупова далаларга суқланиб боқди. У бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили гектар бошига 30 центнердан ингичка толали пахта етиштириб, давлатга сотган эдилар.

— Ҳар гектар ердан 35 центнердан ингичка толали пахта етиштирамиз! — Бригада азаматларининг бу йилги шиори ана шундай.

Халқимизда «Эрта экқан хирмон қилур, кеч экқан армон қилур» деган мақол бор. Муҳаббат Юсупова раҳбар бўлган бригада деҳқонлари Улуғ Октябрнинг юбили 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани қизитиб, 70 гектар ерни чигит экишга сифатли ҳозирладилар. Шундан кейин улар областда биринчи бўлиб, чигит экишни бошлаб беришди.

Моҳир универсалчи Иброҳим Адизов бошлиқ экипаж аъзолари чигит экишда зўр ғайрат кўрсатмоқдалар.

— Тоҳиржон, расчёт тўғри олинганми?

— Тўғри, сира хижолат бўлманг, — деди лебедкачи Тоҳир Равшанов.

Суҳбатга универсалчи Иброҳимжон аралашди:

— Чигитни квадрат-уялаб экишда хатога йўл қўйилса, уни йил охиригача ҳам тузатиб бўлмайди.

— Ҳамма гап ана шунда, — деди Муҳаббат Юсупова.

У лебедкачи Тоҳир Равшанов, сеялкачи Орифжон Одиловларнинг ишидан қаноат ҳосил қилгач, уруғнинг қанчалик чуқурликка тушаётгани билан қизиқди.

— Ҳаммаси жойида, — деди бригадир экипаж аъзоларининг фикри бир жойдан чиққанидан мамнун бўлиб.

Бухоро область, Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг барча бригадаларида меҳнат кўтаринкилиги ҳукм сурмоқда. Хўжалик деҳқонлари механизаторлар билан ҳамкорликда чигитни тез ва соз экиш учун астойдил курашмоқдалар. Колхоз пахтакорлари бу йил 1865 гектар ерга чигит ташлаб, ҳар гектар ердан она-Ватанга камида 32 центнердан «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олганлар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Паррандачилар ғалабаси

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбири) Юбилей йилида Беруний район паррандабоқарлари катта ғалабаларни қўлга киритиш учун курашмоқдалар. Улар 261 минг дона ўрнига 381 минг 500 дона тухум сотиб, биринчи квартал планини 146,9 процент қилиб адо этдилар. Давлатга тухум сотиш қизғин давом этмоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

Низом ака Расулов 15 йилдан буён Самарқанд область, Каттақўрғон районидаги «Правда» колхозининг чорвачилик фермасида бузоқбоқар бўлиб ишлаб келяпти. Ҳозир унинг қарамоғидаги 87 бош бузоқ зоотехника ва илғор иш тажрибалари асосида яхши парвариш қилиняпти. Суратда: Низом ака Расулов ўз қарамоғидаги бузоқлардан бирига сут ичираётган пайти.

И. Зайниддинов фотоси.

АЛМАШЛАБ ЭКИШ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Беда пахтага йўлдош экиндир. Деҳқончиликда алмашлаб экишни кенг йўлга қўйган хўжаликларда юқори натижалар қўлга киритилмоқда. Айниқса бу соҳада «Москва» колхозининг пахтакорлари олиб бораётган ишлар ибратлидир. Бу хўжаликда умумий экин майдонларининг 20 процентга яқинини бедазор ташкил қилади. Хўжаликда алмашлаб экишга йил сайин катта эътибор берилмоқда. Бу, ҳосилдорликни оширишда асосий омиллардан бири бўлиб қоляпти. Шунинг учун «Москва» колхозининг деҳқонлари ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтариб, беш йилликнинг дастлабки йилида ҳам районда биринчиликни олдилар. Колхознинг Соҳиб Хайруллаев, Ширин Шокиров, Маъмур Ҳамроев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларида ҳар гектар ердан 31-36 центнердан ҳосил олинди.

Колхоз аъзолари бу йил ҳам алмашлаб экишга жиддий эътибор бермоқдалар. Бу ерда 8 далали алмашлаб экиш жорий қилинган. Айни шу кунларда беда экиш қизғин давом эттирилмоқда. Колхозчилар чигит экиш бошлангунча беда, маккажўхори ва оқжўхори экишни тамомлаш учун ҳаракат қилмоқдалар.

«Октябрь» ва Навоий номли колхозларда ҳам алмашлаб экишга алоҳида эътибор берилмоқда. Улар муттасил чигит экилиб келинган ерларга, вильт билан кўпроқ касалланган участкаларга беда, маккажўхори ва сабзавот экинлари экяптилар.

Маълумки, алмашлаб экишда айниқса беданинг аҳамияти катта. Беда тупроқни донадор ва унумдор қилади. Ерда кўп куч тўплайди, ҳамда тупроқ структурасини ҳар жиҳатдан яхшилайди. Буни кўп йиллик тажрибамиз аниқ ва равшан кўрсатиб турибди. Алмашлаб экиш тўғри ташкил қилинган жойларда уруғ, меҳнат, ҳатто сув кам сарфланиб, пахтадан юқори ҳосил олинади.

Бироқ, алмашлаб экишни йўлга қўйиш соҳасидаги тадбирлар бир қатор хўжаликларимизда қониқарли бажарилаётгани йўқ. Масалан, Карл Маркс номли колхозни олайлик. Бу хўжаликда алмашлаб экишга мутлақо эътибор берилмаётир. Хўжаликда экин майдонларининг фақатгина 6 процентини беда ташкил қилади, холос. Ўтган йили колхоз раҳбарлари ва мутахассислари «133 гектар майдонга беда экамиз» деб план тузган эдилар. Лекин бу гап қоғозда қолиб кетди. Бор-йўғи 42 гектар ерга беда экилди. Бу хўжаликда пландаги 218 гектар ўрнига 75 гектар бедазор бор.

Афсуски, хўжалик раҳбарлари ана шу нуқсонларни бу йил ҳам такрорлаяптилар. Эски бедапояларнинг парвариши ёмон аҳволда. Бу йил алмашлаб экиш ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. 97 гектар майдондан ҳозиргача 8 гектар майдонга беда экилган. Худди шундай ташвишли манзарани «Социализм», Энгельс номли, «Ўзбекистон» колхозларида ҳам кўриш мумкин. Ана шу хўжаликларда бу йил ҳам алмашлаб экишга етарли эътибор берилмаётир. Ҳалига қадар беда экиш учун ажратилган майдонлар тайёр эмас.

Юбилей йилидаги вазифалар жуда катта. Районимиз давлатга 43 минг тонна «оқ олтин» армуғон этиши керак. 1388 гектар ерга беда экишимиз даркор. Эски бедапояларнинг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни 80 центнерга етказиш ва янги бедазорларда камида 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганмиз. Бунинг учун барча имкониятлар мавжуд. Ҳар куни 140-150 гектар ерга беда экяпмиз. Бутун эътиборни беда экишни тезроқ тугаллашга қаратамиз. Бедапояларимиз янада кенгаяди.

Н. ЗУЛФИДДИНОВ,
Ромитан район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.

БОСИЛГАН МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«ЧАНГ ИЧИДА, ҚЎЛ УЧИДА»

Тошкент шаҳар партия комитети хабар беради:

Шаҳар партия комитетининг бюроси «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1967 йил 17 март сонида босилган «Чанг ичида, қўл учида» сарлавҳали танқидий мақолани муҳокама қилиб, унда келтирилган фактларни тўғри деб топди. Бюро меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетига ва район Советлари ижроия комитетларига танқидий мақолани атрофлича муҳокама қилиб, йўл қўйилган камчиликларни дарҳол бартараф этишга қаратилган тадбирлар белгилашни топширди. Шаҳар ободонлаштириш бош бошқармаси, «Автодормехбаз» тресги, район коммунал хўжалик бўлимлари, шаҳар, район санитария хизмати ва милиция органларига район территорияларида, кўчаларда, хонадонларда, паркларда, хиёбонларда, жамоатчилик жойларида тозалик ва озодаликни яхшилаш юзасидан белгиланган тадбирларни тўла амалга оширишни топширди. Корхоналар, ташкилотлар, ўқув юртлари, даволаш ва бошқа муассасалар раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари секретарлари зиммасига ўзларига қарашли территориялар ва уларга туташ жойларда тозалик ҳамда санитария қоидаларига тўла риоя қилиш вазифасини юклади. Район партия комитетларига белгиланган тадбирларни амалга ошириш юзасидан мунтазам назорат олиб бориш топширилди.

КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ

ҚАРИЯЛАР ҲИММАТИ

Машҳур соҳибкор Ризамат ота Мусамуҳамедовнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган Вобкент районидаги Кумушкент қишлоғининг қариялари кўчат ўтқазиш, боғ ва токзорлар барпо этиш ниятида далаларга чиқишди. Қисқа вақт ичида йўл ва ариқ ёқаларига 80 минг тупдан ортиқ манзарали дарахт кўчатлари экилди.

Ташландиқ ердан бир неча гектари ўзлаштирилиб, янги боғ бунёд қилинди.

— Қишлоқ кўрки, жамоли кўчат билан, — дейди актив жамоатчи, пенсионер отахон Ваҳоббобо, — ёшларимиз экиш-тикишга тайёргарлик ишлари билан машғул бўлганлиги сабабли, биз кексалар, ҳар биримиз камида минг тупдан ортиқ кўчат ўтқазишга аҳд қилдик. Сўз бердикми, албатта устидан чиқамиз...

Кумушкентлик меҳнатсевар, тиниб-тинчимас, қалби олов Ваҳоб бобо, Насим бобо, Зариф ота, Нурбек бобо, Қўзи бобо, Нарзулла бобо каби олиҳиммат отахонлардан колхозчилар беҳад миннатдор.

Ҳ. ҚОДИРОВ.
Бухоро области.

Коммунист мактуби

ЮРАК АМРИ

Муҳаммад МАҲМУДОВ,
Фарғона азот ўғитлари заводининг старший машинисти,
Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

Улуғ айём яқинлашмоқда. Бу орзиқиб кутилган кунга ёруғ юз билан, меҳнатда муносиб туҳфа билан бориш учун мусобақа қизғин бошланиб кетган. Бутун-бутун коллективлар, бригадаларгина эмас, коммунистлар ҳам алоҳида-алоҳида мажбуриятлар олишаётир. Яқинда биз, сменадошлар билан Тошкентдаги Октябрь революцияси заводининг токари коммунист М. Сергеевнинг очиқ хатини ўқиб чиқдик. Сергеев туғён уриб турган юрагида борини айтибди. Қўлидан келадиган мажбуриятни олибди. Биз ҳам шу куни Сергеев сингари ҳар биримиз ишлаб чиқаришда ўз участкамиздаги бор имкониятларни ҳисобга олиб, янги мажбуриятлар белгиладик.

Аввало шуни айтиш керакки, биз водий пахтакорларининг мададкорларимиз. Хирмон-хирмон пахталарда бизнинг ҳам улушимиз бор. Биз уларга азот ўғитлари берамиз. Заводимиз кенжатой корхоналардан ҳисобланади. Шу йилнинг сентябрида корхонада биринчи маҳсулот ишлаб чиқарилганига олти йил бўлади. Бироқ ишлаб чиқариш қувватларининг ўсиши жиҳатидан жуда илгарилаб кетдик. Тез муддатда аммиак цехлари комплекси қурилиб ишга туширилди. Бу, четдан катта-катта харажатлар билан хом ашё келтирилишига барҳам берди.

Натижада ҳозир маҳсулот таннархи дастлабки йилларга қараганда тенг баравар арзонлашди. Утган йили дефолиантлар цехи ишга тушди. Бу цехда ишлаб чиқарилаётган препаратлар пахтани машинада териш суръатига қанот боғлайди. Ҳозир заводнинг иккинчи навбати тез суръатлар билан қурилаётир. Зарбдор объектнинг азамат қурувчилари ва монтажчилари юбилей йили топшириқларини ой сайин ортиғи билан бажаришаётир. Заводимиз маҳсулот ишлаб чиқаряпти, қуриляпти, кенгаймоқда. Келажаги яна ҳам порлоқ.

Чирчиқдан дастлабки ишга келган йилларим атиги тўрт агрегатни бошқарардим. Ҳозиргача яна 3 та агрегат ишга туширилиб, у еттита бўлди. Бу, йил давомида капитал ремонтсиз ишлаши ва маҳсулот конструкциясини яна 8 процентга ошириш имконини беради. Мана шу бир участкадаги ўзгаришларнинг ўзи корхонада минерал ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қанчалик аҳамият берилаётганини кўрсатиши мумкин. Утган йили заводимизда планга қўшимча бир неча минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилган эди. Коллективимиз бу йил планга қўшимча равишда ўтган йилдагидан тенг баравар кўп селитра ишлаб чиқариш мажбуриятини олиб, Улуғ Октябрь 50 йиллиги корхонаси деган юксак ном учун курашмоқда.

Шу муборак юбилей йилида ҳозиргача қўлга киритилган натижалар ҳам жуда қувончли бўлди. Ойлик планлар ҳамма кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажарилди. Ҳар бир цехда, ҳар бир ишлаб чиқариш участкасида коммунистлар олдинги сафларда туриб, ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатдилар. Сменадошларимнинг ҳаммаси — коммунистик меҳнат зарбдорлари. Биз ҳақли равишда смена бошлиғимиз, ажойиб мутахассис коммунист Юрий Андреевич Саньков билан фахрланамиз. У 17 ёшида Чирчиқ электрохимия комбинатига ишга кирган. Йиллар давомида кўп тажриба орттирган. Малакали мутахассис. Цехдаги ҳамма технологик жараёнларнинг боришини, агрегатларнинг ишлашини яхши тушунади. Ҳозир у билан бир сменада ишлаётганларнинг ярмидан кўпи унинг шогирдлари.

Биз юбилей йилида деҳқонларимизга ҳар қачонгидан кўп минерал ўғит етказиб бериш ниятини дилга туккanmиз. Агрегатларнинг бетўхтов ишлашини таъминлаб, уларнинг қувватидан тўла фойдаланиш, хом ашёни тежаб қолиш, смена топшириқларини муттасил ошириб бажариш билан улуғ байрам кунигача ўн йиллик планни уддалаймиз. Навоий химия комбинати учун иккита, ўзимизда янги қурилаётган цехларда ишлаш учун тўртта машинист ва аппаратчи кадрлар тайёрлаб берамиз. Ҳар соҳада биз коммунистлар ғайрат ва шижоат кўрсатиб юрак буюргандай ишлаб ўз бурчимизни ўтаймиз. Байрам шарафига меҳнатда намуна кўрсатамиз.

Шу сатрларни ёзатуриб мен Александр Назаров, Пётр Николаев, Николай Шабалов, Пётр Половниковларни кўз олдимга келтирдим. Бундай меҳнатсевар, камтар, шижоатли коммунистлар цех ва заводимизда кўплаб топилади. Юбилей йилида эришадиган, қўлга киритадиган ютуқларимизнинг қанчалик катта бўлиши, энг аввало, ана шундай кишиларнинг ҳимматига, меҳнат жасоратига боғлиқ. Демак, ҳар бир коммунистнинг юбилей шарафига оширилган мажбурият олиши табиийдир. Бу мусобақага минглаб қадоқ қўлли коммунистлар лаббай деб чиқишларига аминман.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ халқаро аҳамияти

Москвада 28 мартда «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг халқаро аҳамияти» деган илмий конференция очилди. Конференцияни СССР Фанлар академияси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-Ленинизм институти, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академияси ва халқаро ишчилар ҳаракати институти чақирган.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик П. Н. Федосеев конференцияни очар экан, унинг ишида Европа, Америка, Осиё ва Африкадаги кўп мамлакатдан келган атоқли марксчи олимлар ва жамоат арбоблари қатнашаётганлигини айтди. Чет эллардан келган меҳмонлар орасида Испания Компартиясининг Раиси Долорес Ибаррури, Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Родней Арисменди, Венесуэла Компартиясининг бош секретари Хесус Фариа бор.

Конференцияда қатнашаётганлар орасида КПССнинг энг кекса аъзолари Ф. Н. Петров ва Л. А. Фотиева бор.

Академик П. Н. Федосеев Октябрь тарихий тажрибасининг интернационал аҳамияти тўғрисида доклад қилди.

Конференция 4 кун давом этади. (ТАСС).

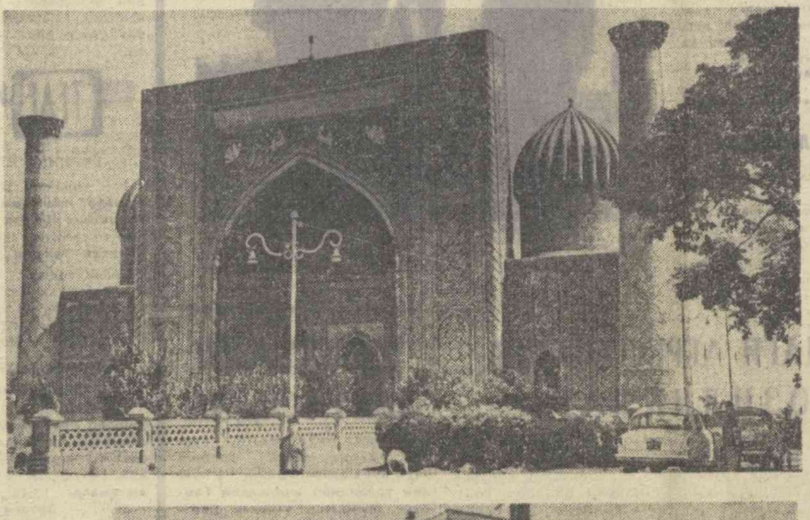

Жаҳон меъморчилик маданиятининг дурдоналари бўлган қадимий, лекин абадий навқирон шаҳар — Самарқанднинг тарихий ёдгорликларини тиклашга ҳозир алоҳида аҳамият берилаётир. Суратда (юқорида) Регистон майдонидаги қайта тикланган Шердор мадрасаси.

М. Нуриддинов фотоси.

Тарихий ёдгорликларни тиклаш билан бирга, Самарқандда замонавий, кўркам бинолар ҳам қад кўтармоқда. Пастдаги суратда: 1500 ўринли янги мактаб биносини кўраётирсиз.

А. Кузьменко фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Такриз ва танқид

ФАЛСАФА ТАРИХИГА ОИД АСАР

Совет ҳокимияти йилларида республикамизда ижтимоий фанларни ривожлантириш борасида жуда катта илмий тадқиқот ишлари олиб борилиб, монография ва дарсликлар яратилди. Жумладан, фалсафа бўйича диалектик ва тарихий материализм масалаларига оид бир қанча дарслик, қўлланма, илмий оммабоп адабиётлар нашр этилди. Лекин ҳалигача фалсафа тарихи юзасидан ўзбек тилида махсус дарслик яратилмаган. Фалсафа фанлари кандидати, доцент Ж. Бобоевнинг «Марксизмгача философияда материализм ва идеализм кураши»* китобининг нашр этилиши шу вазифани амалга ошириш учун киришиш соҳасидаги дастлабки қадам дейиш мумкин.

Маълумки, Урта Осиёнинг Форобий, Беруний, Ибн Сино, Алишер Навоий каби мутафаккирларининг табиий фанларни, жумладан фалсафани ривожлантиришда хизматлари жуда катта бўлган. Китобда ана шу улуғ сиймоларнинг фалсафий қарашлари кенг шарҳлаб берилганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ жоиз. Шу билан бир қаторда Коперник, Бруно, Галилей сингари улуғ файласуфларнинг материалистик дунёқарашларининг фалсафа фанининг ривожланишидаги роли далиллар асосида изоҳлаб берилган. Айниқса, XVIII асрдаги рус материалистик фалсафаси ва унинг буюк вакиллари Ломоносов, Радищевларнинг дунёқарашлари, материя ва ҳаракат тўғрисидаги фикрлари, билиш назарияларини таҳлил қилиб беришда автор жуда кўп манбаларга мурожаат қилган.

У XIX асрдаги немис классик фалсафаси намояндаларидан Кант, Фихте, Шеллинг, Гегель идеализмининг туб моҳиятини материалист файласуфлар дунёқараши мисолида таҳлил этган. Немис классик фалсафасининг сўнгги вакили Кант ва Гегель идеализмини биринчи бўлиб чуқур танқид қилган Людвиг Фейербах материалистик қарашларини кўрсатиш билан бирга унинг материализмининг камчиликлари ҳам очиб ташланган. Фейербах ахлоқ ва ахлоқий муносабатларни жамиятдаги конкрет иқтисодий-ижтимоий формациядан ва синфлар ўртасидаги муносабатлардан ажратиб, абстракт, идеалистик маънода тушунди, буржуа демократияси тарафдори бўлиб қолди.

Революцион материалистик фалсафанинг асосчилари Маркс ва Энгельс немис идеализмини фош этар эканлар, Фейербахнинг материалистик фалсафасига юксак баҳо берганлар. Шу билан бирга улар Фейербахнинг сиёсат ва практикадан ажралиб қолганлигини алоҳида таъкидлаган эдилар. Маълумки, рус революцион демократлари — Белинский, Герцен, Чернишевский ва Добролюбов материалистик фалсафани ривожлантиришга буюк ҳисса қўшдилар. Лекин, рус революцион демократлари диалектикани тўғри тушунган бўлсалар-да, диалектиканинг ҳамма қонун ва категорияларини, унинг ядросини охиригача аниқ тушуниб етмаган эдилар. Бунинг асосий сабаби, — деб кўрсатади автор, — уларнинг ҳали тарихий материализм даражасига кўтарила олмаганликларида эди. Шунинг учун ҳам рус революцион демократлари изчил диалектик метод ярата олмадилар. Бу тарихий вазифани фақат Маркс билан Энгельс бажардилар.

Китобда фалсафа тарихида юз берган буюк революцион ўзгаришлар, марксизмнинг пайдо бўлиши давридаги илмий, табиий ва тарихий шароитлар, марксизмнинг назарий манбалари, Карл Маркс ва Фридрих Энгельс фалсафий қарашларининг шаклланиши, диалектик материализмнинг ўтмишдаги ҳамма фалсафий системалардан тубдан фарқ қилиши, марксистик фалсафани ривожлантиришда Ленин даври масалалари анча мукаммал ёритилган.

Лекин китоб камчиликлардан ҳам холи эмас. Чунончи, нима учундир китобда Милет мактаби вакиллари тўғрисида анча тўхтаб ўтилади-ю, лекин Элея мактаби вакиллари ҳақида ҳеч нарса дейилмайди. Ньютон, Мирзо Улуғбекнинг фалсафани ривожлантиришдаги хизматлари кенгроқ кўрсатиб берилмаган.

Автор баъзан қарама-қарши фикрларни ҳам баён этади. Масалан, фалсафа тарихидан маълум бўлганидек, ўтмишдаги материалистларнинг ҳаммасини ҳам ҳукмрон синфлар манфаатини ҳимоя қилган деб бўлмайди. Радищев, Белинский, Герцен, Чернишевский, Добролюбовлар деҳқонлар ҳаракати ва деҳқонлар революциясининг идеологлари сифатида майдонга чиққанлар.

Фикримизча, асарда тилга олинган файласуфлар тўғрисида исмлар кўрсаткичи берилса, янада яхши бўларди. Баъзи бир саналар китобда нотўғри кўрсатилган, имло хатолар ҳам учрайди.

Х. МИЛТИҚБОЕВ,
фалсафа фанлари кандидати,
Ш. ХОДИҚУЛОВ,
Тошкент халқ хўжалик институти фалсафа кафедрасининг старший ўқитувчиси.

* Ж. М. Бобоев. «Марксизмгача философияда материализм ва идеализм кураши», «Ўзбекистон» нашриёти, 1966 йил.

Бизнинг интервью

САМАРҚАНД САЙҚАЛИ...

Партия ва ҳукуматимиз асрлар мобайнида халқ генийси яратиб келаётган санъат дурдоналарини авайлаб сақлаш ва уларни қайта тиклаш ишига кун сайин ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. 1969 йилда кўҳна Самарқанд шаҳрининг 2500 йиллик юбилейини ўтказиш ишига ҳозирданоқ қизғин тайёргарлик кўрилаётганини бунга мисол қилиш мумкин. Маълумки, бу юбилейни ўтказиш ҳақида ўтган йилнинг 28 декабрида КПСС Марказий Комитетининг махсус қарори чиққан эди. Шундан кейин республикамизда юбилей ўтказиш комиссияси тузилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Давлат план комитетининг раиси, Самарқанд шаҳри юбилейини ўтказиш комиссиясининг раиси **С. К. Зиёдуллаев**га мухбиримиз бир неча савол билан мурожаат этиб, ҳозир қандай тадбирлар амалга оширилаётгани ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Совет ҳокимияти йилларида Самарқанд шаҳрида қандай ўзгаришлар бўлди?

— Аввало шуни айтиш керакки, қадимий Самарқанд — ўзбек халқининг чинакам ғururидир. У бизга ўзининг қайтарилмас, ниҳоятда оригинал маданий мероси билангина қадрли бўлиб қолмай, балки Советлар ҳокимияти даврида социалистик экономикаси юксалиб, фан ва маданияти гуркираб ўсиб, мутлақо бошқача қиёфа олганлиги билан ҳам ғоят қадрлидир. Самарқанд — қадимий тарихимизнинг жонли гувоҳи. Ўрта асрда бу шаҳарда улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий яшади, ижод қилди. Улуғбек, Муқимий, Фурқат, Аҳмад Дониш, Ҳамза ва Садриддин Айний каби йирик маданият арбобларимизнинг ҳам номлари шу муйсафид шаҳар билан чамбарчас боғланган. Самарқанднинг бой маданий ёдгорликлари бутун дунё жамоатчилигини койил қолдириб келмоқда. Айниқса, Самарқанднинг революциядан кейинги кўркини юбилей олдидан эслаб ўтиш жуда ҳам ўринлидир. Шаҳарнинг саноати, фани ва маданияти жуда ҳам ўсди. Бу ерда машинасозлик корхоналари, енгил, озиқ-овқат ва хўжаликнинг бошқа соҳалари бўйича фабрика ва заводлар мавжуд, 5 олий ўқув юрти, 15 ўрта махсус ўқув юрти ва 45 умумий таълим мактаблари бор. Шаҳарда Давлат опера ва балет театри, рус ва ўзбек драма театри, кўплаб маданият саройлари ва клублари, кутубхоналар ва кинотеатрлар ишлаб турибди.

— Тарихий ёдгорликларни қайта тиклаш бўйича нималар қилинаётир ва бу ишлар қачон тугалланади?

— Самарқанд ёдгорликларини реставрация ва консервация қилиш ҳамда ремонтдан чиқариш ишларининг ҳаммаси 1969 йилнинг 1 июлигача тамомланиши керак. Машҳур Бибихоним масжиди консервация қилинади. Гўри Амир мақбараси, Улуғбек ва Тиллакори мадрасалари ҳамда Шоҳи Зинда ансамбли реставрациядан чиқарилади. Улуғбек расадхонаси ҳам қайта тикланади. Бунинг учун Самарқанддаги илмий-реставрация устахонасининг ишлаб чиқариш базаси мустаҳкамланади. Булардан ташқари, юбилейга бағишланиб Самарқандда тарих музейи, кутубхонаси ташкил этилади. Буюк шоир, мутафаккир Алишер Навоийга ва олим-астроном Улуғбекка ҳайкал, юбилейга атаб обелиск ўрнатилади.

— Юбилейга қандай совғалар чиқарилади?

— Юбилейга аталган совғалар кўп. Миллий орнаментларга бой бўлган «Самарқанд» мебель гарнитури чиқарилади. Самарқанднинг кўринишлари акс эттирилган тош, ёғоч буюмлар, рўмолчалар, значоклар ишланади. Шу мақсадда 1969 йилгача бу ерда Тошкент чинни заводидан 4 баравар ортиқ қувватга эга бўлган чинни заводини қуриб битириш мўлжалланмоқда. Самарқанд шойи тўқиш фабрикасида юбилейга атаб минглаб рўмолча ва сўзаналар тайёрланади. Самарқанд шаҳрида жуда катта холодильник заводи қурилади. Бу завод ишлаб чиқариш қуввати жиҳатидан Тошкент холодильник заводидан ўн баравар устун бўлади. Ҳар йили 2 миллион донадан ортиқ маҳсулот берадиган плащ фабрикаси ва бошқа корхоналар қурилади.

— Шаҳарда ободончилик соҳасида қандай ишлар қилинади?

— 1967—1969 йилларда Самарқанд шаҳрида 360 минг квадрат метрга яқин уй-жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилади. Шаҳардаги водопровод тармоқлари 2 баравар узайтирилади. Юбилейгача тўққиз минг хонадонга газ киритилади. 27 километр узунликда янги троллейбус линиялари очилади, янги трамвай йўллари қурилади. 1968 йилнинг II кварталида 320 ўринли «Улуғбек» меҳмонхонаси қурилиши тугалланиб, фойдаланишга топширилади. Шаҳар атрофида янги-янги туристик базалар очилади, дам олиш уйлари, пионер лагерлари ва бошқа оммавий ҳордиқ чиқариш жойлари кенгайтирилади. Юбилейгача шаҳарнинг янги аэровокзали ва у ердаги меҳмонхона битказилади. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Матбуот давлат комитети эса бу йил Самарқандда полиграфия комбинати қурилишини бошлайди.

— Юбилейга атаб қандай адабиётлар нашр этилади?

— Бу соҳада ҳам анчагина ишлар планлаштирилган. Самарқанд тарихини акс эттирувчи икки томлик монография тайёрланади. Бу ишга республикамизнинг ва Иттифоқимизнинг йирик олимлари жалб этилади. Шунингдек, Самарқандга бағишланган бошқа адабиётлар ҳам чиқарилади. 1969 йилда «Самарқанд ёдгорликлари» деган рангли-безакли альбом-китоб нашр этилади. Самарқанднинг нодир меъморчилигига бағишланган китоблар, открыткалар тайёрланади. Булардан ташқари, 1968 йилда Самарқанд шаҳрида Москва, Ленинград шаҳарлари ва бошқа қардош республикаларнинг тегишли илмий ташкилотлари билан ҳамкорликда Самарқанд тарихига бағишланган илмий сессия ўтказилади.

Хуллас, Самарқанднинг 2500 йиллик юбилейи муносиб нишонланади. Улуғ Октябрь Социалистик революцияси туфайли ўз бахтини топган ўзбек халқи Самарқанддек «еру-заминнинг дури» бўлган улуғ шаҳарни яратган меъмор ота-боболарининг хотирасини улуғлайдилар, Коммунистик партиямизнинг улуғ даҳосига қайта-қайта таҳсин ўқийдилар.

САИДАНИ КЎРГАНЛАР

СЎНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ

Гўзал Братиславадаги қабристонни гулларга ғарқ чаманзор дейсиз. Ана шу ерга халқлар бахт-саодати, осойишталиги йўлида ўз жонларини бахш этган совет баҳодирлари дафн этилган. Улуғ айём дамларида чех дўстларимиз даста-даста гул кўтариб, шу ерга ошиқадилар. Улар орасида чехословакиялик журналист Гейза Вильчекни ҳам учратасиз. У қучоғидаги катта гулдастани номаълум қиз қабрига оҳистагина қўяди-да, бир неча минут сукут сақлаб туради.

Туристик йўлланма билан Вильчек республикамизга келган эди. Бу ердаги ҳамкасблари билан бўлган учрашувлардан бирида хушманзара Славин тоғида қардошлар мозори борлиги, унда Салида Султонова деган қизнинг жасади дафн этилганлигини айтади.

— Ўзбек қизи эмасмикин? — дейди у. — Ахир, сизларда ҳам қизларга шундай ном қўйилар экан-ку!

Шундан сўнг ўзбекистонлик қаламкашлар Гейза айтган жасур қизнинг ота-онаси, уруғ-аймоқларини топиш, қаерда туғилган-у, қайси ерларда ўсиб, вояга етганлигини аниқлаш мақсадида бу ишга бажонидил киришдилар. Қидириш ишлари «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1965 йил 2 февраль сонида эълон қилинган «Саидани билган борми?» мақоласидан бошланиб, мана икки йил давом этди. Авваллари жумбоқ туюлиб, кейинчалик равшанлашган далиллар баҳсига қулоқ солсак, Ватан уруши жанггоҳларида баҳодир йигитларимиз билан баббаравар жасорат кўрсатган, ширин жонини бугунги фаровон турмушимиз учун қурбон қилган Саидахон туғилиб ўсган қишлоққа, улғайиб, вояга етган, ўқиган, севган, севилган, ниҳоят жангу жадалда мисли ёйдек отилиб чиққан жойларга биргалашиб саёҳат қилдик.

Қўқонлик Набижон Мирзаев, Ғуломжон Раҳмонов, конибодомлик Очилбой Ғафуров, тошкентлик Қуддус Маҳсудовлар Қўқондаги болалар уйида Саида Султонова билан бирга ўқиганмиз дейишса, сирдарёлик Барот Мирзаев Самарқандда бирга ўқигандик, деяпти. Когонлик Раҳмон Султонов синглим деб хитоб қилса, янгийўллик Абдулла Эргашев опам, регарлик Муслима Қурбонова қизим бўлиши керак, деб тахмин қилишади. Андижон область, Янгиқўрғон районидаги Жийдакапа қишлоғидан хат йўллаган Хожиакбар Пўлатов, Машраб Тўраев ва бошқалар Саида Жийдакапада туғилган дейишади...

Муҳтарам газетхоннинг ёдида бўлса керак, марҳуманинг қабр тошига: «Салида Султонова» деган сўзлар ўйиб ёзилган. Қандай қилиб Саида — Салида бўлиб қолган? Тошкентлик Малика опанинг ҳикоя қилишича, Саидахон болалар уйида тарбияланган кезларида тенгқурлари Саидани — «Салида», мураббийлари эса Лида деб аташган.

Яна бир мактуб муаллифи Набижон ака Мирзаев «Қўқон Чилонзори»даги кўп қаватли уйлардан бирида истиқомат қиларкан. У билан учрашишга муяссар бўлдик.

— Братислава душман қўлидан тортиб олинганига бир ой чамаси бўлганди, — дейди у, — уруш тугай деб қолган пайт. Қаттиқ жанглардан бирида қўлимдан ўқ еб, йиқилдим. Ёнимга югуриб келган ҳамшира бўйнимдан қучиб: «Ҳечнарса қилмайди, ҳозир ярангизни боғлаб қўяман», — деди. Қай кўз билан кўрайки, рўпарамда... ҳамшаҳарим Саидахон турарди! Лекин бафуржа гаплашиш насиб бўлмади. Мени госпиталга олиб кетишди...

— Набижон ака, Саиданинг унвони, белгилари бормиди?

— Ҳарбий унвони старший сержант, кўкрагида орден, медаллари бор эди.

Набижон ака билан хайрхўшлашиб, Конибодомга жўнаб кетдик. Бу ерда Саиданинг куролдошларидан бири — Очилбой Ғафуров билан учрашдик. Ундан Саида Султонова ҳақидаги хотираларидан сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— 1944 йилнинг куз пайти, чамамда, сентябрь ойлари эди. Душманни тобора қувиб бораётган қўшинларимиз биздан анча узоқлашиб кетган. Бизнинг запас полкимиз эса Украинанинг хушманзара қишлоқларидан бирида қисқа муддат дам олишга тўхтаган. Полкимиз жангчилари ҳарбий техника билан таъминлангач, юришда давом этишимиз керак эди.

Очилбой ака гапида давом этди:

— Польшани озод қилиб, Германия тупроғига қадам қўйдик. Снайперлар взводи командирининг ёрдамчиси эдим. Командиримиз душман минаси портлаганда ҳалок бўлди. Ўрнига қолдим.

Взводимда ёрдамчимдан бошқа жангчилар хотин-қизлар эди.

— Уларнинг орасида Саида ҳам бормиди?

— Ҳа, Саида Султонова деган ўзбек қизи ҳам бор эди. Мени бир кун полк штабига чақириб қолишди. Отланиб турувдим, Саида ҳам эргашди. «Майли, юринг биргалашиб бориб келамиз», дедим. Штабга бориб, бўлажак жанг операцияси юзасидан йўл-йўриқлар олиб қайтдим. Йўл-йўлакай Саида билан у ёқ-бу ёқдан гурунглашиб кетдик. Қиз бошидан кечирганларини гапириб берди.

Саида Қўқондан Москвадаги медицина институтига ўқишга боргани, уч йил ўқигач, уруш бошланиб қолганлиги, дугоналари билан кўнгилли бўлиб фронтга келганлигини айтди. Саида медицина батальонида врачлик қилади. Кейин қўмондонликдан илтимос қилиб, бевосита жангга киради. 1944 йили ёз ойида ярадор бўлиб, госпиталга тушади, беш ой мобайнида шифоланиб, яна урушга отланади. Бу гал снайперлар сафига — бизга келиб қўшилади.

Саида қадди-қомати келишган, қорачадан келган, ўрта бўйли, абжир, эпчил, лекин кам гап қиз эди. Кўкрагида учинчи даражали «Шуҳрат» ордени, «Жасурлик учун», «Жанговар хизмати учун» медаллари, «Аълочи санитар» белгиси бор эди. Кейинчалик «Аълочи снайпер» деган белги ҳам олган эди. Қирқ бешинчи йил май ойининг бошларида мен қаттиқ ярадор бўлиб сафдан чиқиб қолдим. Бу вақтгача снайпер қизларимиздан етти киши ҳалок бўлиб, сафда ўн тўрт киши қолганди, холос.

Мени госпиталга олиб кетишди. Саида то дала госпиталигача мен билан бирга келди. Йўл-йўлакай дамба-дам қовжираган лабларимга сув томизиб, рўмолчасини ҳўллаб, пешанамга ёпарди. Госпиталга етиб келганимиздан сўнг илиқ хайрлашиб изига қайтди.

Прага яқинидаги госпиталда ётган пайтимда, ёнимга бир полкдош ўртоғим келиб қолди. Май ойининг бошлари эди. Ҳол-аҳвол сўрашиб, ҳасратлашдик. Ўша дўстим шум хабар етказди. Саида уч дугонаси билан немис минасидан ҳалок бўлганини айтди. Қани энди шу пайт оёқларим соғ бўлса-ю, даст ўрнимдан туриб қизларимиз ҳалок бўлган жойга югурсам, марҳумаларнинг лоақал жонсиз жасадини ўз кўзим билан кўриб, ўз қўлим билан қабрга қўйсам! На чораки — ногиронман...

Қирқ олтинчи йили қовун пишиғида уйимга — Мирзачўлга келдим. Энди у ёқ-бу ёғимни ростлаб, бир Қўқонга борай, Саиданинг ота-онаси, қавм-қариндоши бўлса, хабар олиб келай, деб турган пайтимда унинг адресини ҳам, етти киши бирга тушган суратимизни ҳам йўқотиб қўйдим... Очилбой ака Саиданинг қаҳрамонликлари ҳақида яна кўп нарсаларни гапириб берди.

Ҳамид ТОЖИБОЕВ.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

МУЗЛИК — ТЎСИҚ ЭМАС

Горькийлик мутахассисларнинг «С-100» трактори асосида бунёдга келтирилган диск — фрезер машиналари музлаган тупроқда қувурлар, телефон ва электр кабеллари ётқизиш ва хандак қазиш учун мўлжалланган. Шундай машиналарнинг биринчи туркуми тайёрланди. Машина соатига 160 метр тезлигида юриб, чуқурлиги 120 ва эни 15 сантиметр келадиган зовур кавлайди. Машина айни вақтда бульдозер сифатида ҳам ишлай олади.

Қиш вақти машиналардан Горькийдаги янги қурилишларда уй-жой бинолари пойдеворлари учун котлованлар қазишда фойдаланилди. Агрегат бир йил мобайнида қурувчиларга 25 минг сўм тежаб беради.

ЖЕТТИБОЙ — ШЕВЧЕНКО ГАЗ ҚУВУРИ

Жеттибой — Шевченко газ қувурининг дастлабки километрлари ётқизилди. Жеттибой нефть конининг зангори ёнилғиси 135 километрга борадиган мана шу ер ости йўли орқали Шевченко шаҳрига берилади. Шаҳарда газ тўлдирувчи станция қурилиши бошланди.

Қурувчилар Манғишлоқда биринчи газ қувурини Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги арафасида фойдаланишга топширишмоқчи.

ҚУМ ТЎЛҚИННИ ТЎХТАТАДИ

Қум тўғон баландлиги 10 метрга етган. У Куйбишев денгизи қўлтиқларидан бирини «кесиб қўяди». Иншоот лойиҳаси Украина Фанлар академиясининг гидромеханика институтида ишлаб чиқилган. Қумдан ясалган нишаб тўғон одатдаги чўмилиш жойига ўхшайди. Тўғон тўлқин энергиясини батамом «сўндиришга», иншоотни пухта ҳимоя қилишга ёрдам беради, шунингдек балиқ урчитиш учун ёпиқ ҳавза вужудга келтиради.

ЙИЛИГА 3 МИЛЛИОН ЖЎЖА ЧИҚАРАДИГАН ФАБРИКА

Енакиевода (Донецк области) катта паррандачилик фабрикасининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Фабрикада ҳар йили гўшт учун боқиладиган 3 миллион жўжа чиқарилади. Бу ерда шу йили 6 миллион дона тухум олиш ҳам мўлжалланмоқда.

ПУХТАЛАШТИРИЛГАН ҚОҒОЗ

Яқинда Жидачов картон-қоғоз комбинатининг (Львов области) тажриба-саноат цехида тахта пўлат, металл буюмлар, йирик деталлар ва бутун машиналарни ўрашда ишлатиладиган пухталаштирилган қоғоз чиқарилди.

Қоғознинг бу янги хили — орасида зиғирпоя толаси тўри елимлаб қўйилган икки қаватли пухта ўров қоғоздан иборат. Баъзи бир аралашмалари бўлган битумдан елимловчи модда сифатида фойдаланилганлиги туфайли қоғоз эгилувчан ва намлик ўтказмайдиган бўлиб чиққан.

НЕМАНДА БАҲОР

Баҳор эрта келганлиги туфайли дарёчилар кемаларни қишлаган жойларидан муддатидан бир ҳафта илгари олиб чиқдилар. Юк теплоходлари ва моторли баржалар Неман бўйлаб бинокорлик материаллари ва ёғоч, тахта таший бошлади. Тезсузар «ракета»лар дастлабки рейсларга тайёрланмоқда. Булар дам олувчиларни Клайпеда яқинидаги денгиз бўйи курортларига ташиб туради.

(ТАСС).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

КОРЕЯ Халқ-Демократик Республикасида 1 апрелдан умумий мажбурий тўққиз йиллик техника таълими жорий этилади. Етти ёшдан ўн олти ёшгача бўлган барча болалар мактабларда бепул таълим оладилар. Ўқувчилар одатдаги умумий таълим программасини ўрганиш билан бирга, элементар техник билим ҳам оладилар. Чапдаги суратда бўлажак педагоглар — Кесон ўқитувчилар коллежининг студентлари биология лабораториясида.

ЦТАК-ТАСС фотоси.

●

ФРАНЦИЯ. Лож ҳарбий лагери (Париж яқинида) устида Америка байроғи 13 йил турди. Бу ерда АҚШнинг Европадаги қуролли кучлари сиёсий қароргоҳи жойлашган эди. 14 март куни юлдузли-оқ йўлли байроқ туширилди. Сиёсий қароргоҳ Франциянинг НАТОдан чиқиш тўғрисидаги қарори муносабати билан Ложни ташлаб кетмоқда. Ўнгдаги суратда Лож лагерида Америка байроғини тушириш пайти.

ЮПИ-ТАСС фотоси.

Совет — Ҳиндистон алоқалари ривожланаверсин!

Ўзбекистон пойтахти жамоатчилиги Ҳиндистон—Совет маданий жамияти тузилганлигининг 15 йиллигини нишонлади. Республика Фанлар академияси шарқшунослик институтида 28 мартда бўлиб ўтган йиғилиш ана шу санага бағишланди.

Совет—Ҳиндистон маданий алоқалар жамияти Ўзбекистон бўлимининг активлари бўлимнинг фаолияти тўғрисида гапирдилар. (ЎзТАГ).

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

● ҲИНДИСТОН ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ. Ташқи ишлар министри М. Чагла парламентнинг халқ палатасида бундай деди: «Ҳиндистон ўзининг ядро қуролини вужудга келтиришга қодирдир. Лекин, Ҳиндистон ҳозирги вақтда бу қуролни ишлаб чиқармасликка қарор қилди». «Мамлакатнинг ядро қуроли ишлаб чиқариш имкониятларидан, — деб таъкидлади министр, — тинчлик мақсадлари учунгина фойдаланилади».

Чагла ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани имзолаш масаласига тўхталиб, Ҳиндистон бундай шартномани тузишга ҳаракат қилади, деди.

● ФОРСТЕР СОЛДАТЛАРИ ЗАМБИЯ ЧЕГАРАЛАРИДА

ДОРУССАЛОМ. Жанубий Африка Республикаси мунтазам армиясининг 500 солдати Замбези дарёси водийсида Родезия билан Замбия ўртасидаги чегарада жойлаштирилган. Родезия ирқчилари томонидан таъкидланган Зимбабве африкалик халқ иттифоқи партиясининг баёнотида шу тўғрида гапирилади. Зимбабве африкалик халқ иттифоқи партияси Родезия ирқчиларининг бошлиғи Ян Смит Жанубий Африка Республикасига визит билан келадиган бир пайтда Форстер солдатларининг Замбия чегараларига киритилганлигига алоҳида эътибор бермоқда.

Маҳаллий журналист доиралари фараз қилганидек, Смитнинг яқинда Форстер билан олиб борган музокаралари ва Жанубий Африка қўшинларининг Родезияга юборилганлиги ҳар иккала ирқчи режим мустақил Африкага қарши ҳарбий-сиёсий иттифоқни вужудга келтириш тўғрисида тузган махфий битимлар амалга оширила бошланганлигини исбот этади.

● ГЕНЕРАЛЛАР ВА ПОЛКОВНИКЛАР ЯНГИ «КОНСТИТУЦИЯ»НИ ҚУЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

ПАРИЖ. Жанубий Вьетнам «қуролли кучлар кенгаши» ҳозирги вақтда қўғирчоқ Сайгон режимининг олий органидир. Бу кенгаш янги «конституция»ни маъқуллади. Жанубий Вьетнам «таъсис мажлиси» Гуамдаги кенгашдан икки кун олдиноқ «конституция»ни шошилинч суратда қабул қилди.

Кенгашнинг мажлисида махсус отрядларга қўмондонлик қилувчи 47 генерал ва полковник қатнашди. Мажлисдан кейин конституция 1 апрелда ҳаммага маълум қилинади, деб эълон қилинди. Ҳарбий хунта президент сайловлари ўтказиладиган пайтгача ҳокимият тепасида қолади. Янги конституция амалга оширилганга қадар Сайгон режимида ҳеч қандай муҳим ўзгариш бўлмайди ва президент сайловларидан кейин ҳам Сайгондаги ҳокимият ҳарбий хунта қўлида қолаверади.

(ТАСС).

АҚШНИНГ ВЬЕТНАМДАГИ АГРЕССИЯСИГА ҚАРШИ НОРОЗИЛИКЛАР

ПАРИЖ. Саарбрюккендан (ГФРнинг Саар области) хабар беришларига қараганда, бу ерда Франция ва Ғарбий Германиянинг тинчлик тарафдорлари учрашганлар. Бу учрашув «Вьетнамда ва бутун дунёда тинчлик ўрнатиш учун, Шарқ ва Ғарб халқлари ўртасида дўстлик учун» деган шиор остида ўтди. Франция миллий тинчлик кенгашининг аъзоси, Страсбург университетининг профессори Реми Тончевский АҚШ ҳукуматининг ҳаракатларига лаънат ўқиди ва Қўшма Штатлар Женева битимларини бузмасин ва халқаро ҳуқуқнинг элементар нормаларини поймол қилмасин, деб талаб этди. Ғарбий Германиянинг таниқли жамоат арбоби Клара Фасбиндер французлар каби барча немислар ҳам Вьетнамда тинчлик ўрнатилишидан астойдил манфаатдор бўлишлари керак, деб таъкидлади.

ОТТАВА. Вьетнамда тинчлик ўрнатиш учун курашувчи Канада комитетининг вакили «Американинг Вьетнам халқига қарши агрессияси»ни тўхтатишга даъват этди ва Шимолий Вьетнамга осмондан қилинаётган ҳужумлар тўхтатилсин, деди. Бу комитет ҳозирги вақтда Вьетнам можаросини тинч йўл билан бартараф қилиш учун имзо тўплаш кампаниясини ўтказмоқда. Бу кампания давомида АҚШ ва Канада квакерларидан 300 киши Буффалодан (Нью-Йорк штати) Канаданинг Эри фортигача (Онтарио вилояти) норозилик юриши уюштирди ва Шимолий ҳамда Жанубий Вьетнамнинг жафокаш граждан аҳолиси эҳтиёжлари учун дори-дармон ва 5.000 долларни шу ерга олиб келишди.

ЛЛАНДИДНО. Бу ерда «ёш социалистлар»нинг конференцияси ўз ишини тамомлади. Конференция делегатлари Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги ваҳшиёна урушини ва лейбористлар ҳукуматининг американликларни қўллаб-қувватлаётганлигини қораладилар. Конференция ўз резолюциясида Америка ҳукуматини Вьетнам халқига қарши ҳарбий жиноятлар қилишда айблади, чет элларнинг барча қўшинларини Вьетнамдан олиб чиқиб кетиш кераклигини айтди ва Англия ҳукуматидан Қўшма Штатларнинг гумаштаси бўлиш ролини бажаришдан воз кечишни талаб қилди. Ёш социалистлар Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтини қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қилдилар. Конференциянинг бу қарори лейборист раҳбарларнинг Вьетнам масаласида ўтказиб келаётган ҳозирги сиёсатини бутун мамлакатда, хусусан партиянинг резерви бўлган ёшлар ўртасида қаттиқ норозилик туғдираётганлигини исбот этувчи яна бир янги далил бўлди.

ТЕЛЬ-АВИВ. «Вьетнамда тинчлик учун курашувчи» Исроил ташкилотининг даъватида Америка ҳарбийлари Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатишлари керак. Америка қўшинлари Вьетнамдан олиб чиқиб кетилиши керак, деб талаб этилади. Мамлакатнинг таниқли профессорлари, ёзувчилари, артистлари ва рассомларидан 300 киши бу даъватномага қўл қўйди.

НЬЮ-ЙОРК. Сиракуз университети (Нью-Йорк штати) ўқитувчиларидан юзга яқин киши президент Жонсонга юбориладиган мурожаатга имзо чекди. Бу мурожаат Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатишни талаб қилади. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ФРАНКФУРТ-МАЙН.** Ғарбий Германиядаги тинчлик учун курашувчиларнинг уч кунлик традицион юришлари Гамбург, Мюнхен, Ганновер, Дортмунд, Франкфурт-майнда ва бошқа шаҳарларда кўп минг кишилик митинглар ўтказиш билан тугалланди.

◎ **ЛОНДОН.** "Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Сайгондан 540 километр шимолда жойлашган, АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги энг йирик базаси бўлган Чулай яқинида уюштирган пистирмага Америка-Жанубий Вьетнам қўшинларининг соқчилари кеча тушиб қолдилар.

Рейтер агентлигининг мухбири Данангдан хабар беришича, Жанубий Вьетнам партизанлари пулемет ўқи ва автомат қуролдан ўқ узиб душманнинг 16 солдатини ўлдирганликлари ва ярадор қилганликларини Америка қўмондонлигининг Жанубий Вьетнамдаги вакили тан олган.

ЎзТАГ ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

28 мартда Тошкентда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон телеграф агентлиги журналистларининг кенгаш-семинари бўлиб ўтди. Кенгаш-семинар қатнашчилари совет матбуоти, радиоси ва телевидениеси учун берилаётган материалларда, чет эл матбуоти учун берилаётган хабарларда Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун олиб борилаётган умумхалқ мусобақасини кенг ва атрофлича ёритиш вазифаларини муҳокама қилдилар.

Кенгаш ишида ТАСС Иттифоқ ахбороти бош редактори В. Г. Селиверстов, чет эллар учун ТАСС ахбороти бош редакторининг ўринбосари П. С. Коновалов, ТАСС фотохроникаси бош редакторининг ўринбосари А. С. Батанов қатнашдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири М. М. Раҳмонқулов нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

СОВЕТ АДИБЛАРИ БАЙРУТ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

БАЙРУТ, 29 март. (ТАСС). Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Байрут конференциясида қатнашаётган совет ёзувчилари ва шоирлари бошқа мамлакатлар ёзувчиларининг делегациялари билан дўстона алоқалар боғлаб турибди.

Совет адибларининг курашаётган Вьетнам ёзувчилари билан бўлган учрашуви самимий, илиқ ўтди. Совет ёзувчилари Ливан, Ҳиндистон, Непал, Цейлон, Япония ҳамда Осиё ва Африкадаги бошқа мамлакатларнинг маданият арбоблари билан ҳам дўстона учрашдилар. Совет ёзувчилари ўз ҳамкасбларининг ижодий ишлари билан, шу мамлакатлар адабиётидаги янги тенденциялар билан қизиқиб танишдилар. Ёзувчилар ташкилоти ишини янада яхшилаш хусусида, икки қитъа ёзувчилари ҳаракатининг энг зарур проблемалари тўғрисида ўртоқларча фикрлашиб олдилар.

Ливан зиёлилари билан Ливан пойтахти жамоатчилигининг кенг доиралари совет ёзувчиларини хурсандчилик билан кутиб олмоқдалар. Ҳамма жойда совет делегатларига ғоят самимият ва очиқ чеҳра билан пешвоз чиқмоқдалар.

Кеча шоир Евгений Евтушенконинг Ливанда чиқадиган «Ал-адаб» адабий журнали уюштирган ижодий кечаси бўлиб ўтди. Евтушенко шеър ўқиган «Бейрут интернэшнэл» меҳмонхонасининг катта зали совет поэзияси ихлосмандлари билан лиқ тўлган эди. Конференция делегатлари, Ливан зиёлиларининг жуда кўп намояндалари, Ливаннинг атоқли шоирлари, ёзувчилари, адабий танқидчилари ва журналистлари совет шоирининг сўзини эшитмоқ учун бу ерга келишган эди.

ҒАРБИЙ ПОКИСТОНДА ЖАЛА

РАВАЛПИНДИ, 28 март. (ТАСС). Дастлабки маълумотларга кўра, икки кун мобайнида тинмай қуйган жала натижасида Ғарбий Покистоннинг Пешавар шаҳри районида 7 мингдан ортиқ уй шикастланган ва қарийб 2 минг уй батамом босиб қолган. 9 киши, шунингдек анча чорва моллари ҳалок бўлган.

ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИНИ ЧАЛҒИТИШ УЧУН ҚИЛИНГАН ЯНА БИР УРИНИШ

ВАШИНГТОН, 28 март. (ТАСС). АҚШнинг расмий кишилари гўё «сулҳ» келиш учун кўп ҳаракат қилинганлигини» ва Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилиш «беш марта тўхтатиб турилганлигини» кўрсатувчи рўйхатни Америка ва чет эл мухбирларига тақдим этишди. Президент Жонсоннинг ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги Америка вакили Голдбергнинг сўзлаган нутқлари ҳам мазкур рўйхатда АҚШнинг «сулҳ тузишга қаратилган айрим тадбирлари» қилиб кўрсатилган.

Ёшлар бу гал ҳам ғолиб чиқди

ТЕҲРОН, 28 март. (ТАСС). Совет Иттифоқи йигит ва қизларининг терма командаси ўтган йилдаги сингари бу йил ҳам қиличбозлик бўйича ёшлар жаҳон чемпионатида командалар ўртасида биринчи ўринни эгаллади. Программанинг тўрт хилидан икки хилида чемпионлик унвонларига эришилди. Москваликлар Надежда Кондратьева билан Леонид Романов (рапира) чемпион бўлдилар.

Мусобақанинг сўнгги куни тошкентлик Александр Парахин қиличбозлар турнирида кумуш медаль олди.

Эрон пойтахтида ўтган жаҳон чемпионатида 18 мамлакатдан келган ёш спортчилар қатнашдилар.

С. С. Черник билан видолашув

Кеча Тошкент жамоатчилиги 1919 йилдан бери коммунист, республиканинг энг кекса журналисти, ўзининг бутун ҳаётини коммунизм иши учун, халқ бахт-саодати учун курашга бағишлаган Степан Семёнович Черник билан видолашди. Маданият министрлиги биносида марҳумнинг жасади солинган тобут ёнига жуда кўп гулчамбарлар қўйилди. Марҳумнинг тобути ёнига унинг сафдошлари, дўстлари сўнгги марта видолашиш учун бирин-кетин келиб турншибди. Мотам маросими бу ердан қабристонга қараб йўл олади. Мотам митингида М. А. Толипов, М. Ғ. Ваҳобов, Н. К. Костиков, З. Ёқубов, С. С. Черникнинг давлат олдидаги катта хизматлари тўғрисида гапиришди.

Мотам митинги тугайди. Марҳумнинг жасади солинган тобут қабрга оҳиста туширилади. Мотам куйи янграйди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ИЗОҲ БЕРАМИЗ

ГЕНЕРАЛ ШТЕЙНГОФ КИМ ЎЗИ?

Бонн «Люфтваффе»сининг инспектори генерал-лейтенант Иоганнес Штейнгоф Лондонга учиб келди. Матбуотнинг хабар беришича, уни бу ерга Британия ҳарбий-ҳаво кучлари қўмондонлиги таклиф қилган.

(Телеграф хабаридан).

Штейнгоф Престон ва Дербидаги авиация заводларига бориб, бу заводларда Англия қуролининг энг сўнгги янгиликлари билан танишмоқчи. Унинг бу сафари фашизмга қарши жангларда қурбон бўлган инглиз офицерлари ва солдатларининг порлоқ хотирасига иснод келтириш деган сўз эмасми? Бу саволга Штейнгоф таржимаи ҳолининг барча даврларидан жавоб топиш мумкин.

Иоганнес Штейнгоф 1936 йилда ўз ихтиёри билан қароқчиларнинг «Кондор» легионига аъзо бўлиб кирган эди. Шундан кейин у Испаниянинг Герник деган шаҳрини вайрон қилишда қатнашди, Англиянинг Ковентри деган шаҳрини вайрон қилган бомбардимончи самолётларга соқчилик қилди.

Штейнгоф 1944 йилнинг июлига қадар 167 марта ҳарбий операцияда қатнашди. Герингг калхати шу давр ичида қанчадан-қанча кишиларнинг ёстиғини қуритгани ҳаммага аён бўлса керак! Унга нацистларнинг энг юксак мукофоти — яланғоч қилич ва эман барги тасвири солинган рицарлик крести тақдим этилган эди. ГФР ҳарбий идорасининг справочнигида Штейнгоф бошқарган самолётлар 12 марта — Шарқий фронтда 8 марта ва Ғарбий фронтда 4 марта уриб туширилгани хабар қилинади. Уруш тугаганда Штейнгоф полковник даражасига кўтарилган эди.

50-йилларнинг бошида у «Бланк идорасига» киради ва бундесвер учун кадрлар тайёрлаш, социалистик мамлакатларга қарши агрессия планларини ишлаб чиқиш билан шуғуллана бошлайди. 1955 йили Штейнгоф АҚШга боради ва у ерда ҳарбий-ҳаво академиясида таълим олади. Қайтиб келгач, унга бригада генерали деган унвон берилади ва у Ғарбий Германия ҳарбий-ҳаво кучлари бош штабининг оператив бўлимига бошлиқ қилиб тайинланади. Кейинчалик у НАТОнинг Фонтенблодаги олий қароргоҳида кўринадиган бўлиб қолди. У бу ерда НАТОнинг Марказий Европадаги бирлашган ҳарбий-ҳаво кучлари штабининг бошлиғи бўлиб ишлаяпти.

Шуни ҳам қайд қилиш керакки, «Люфтваффе»нинг бонлик инспектори бундан ўн йил муқаддам АҚШда биргина атом қирғинининг стратегиясини ишлаб чиқиш билан шуғулланмаган эди. У Америкадаги «Локхид» фирмаси билан мустаҳкам алоқа боғлади. Бу фирма, афтидан унга маълум бир топшириқ, яъни Ғарбий Германия ҳарбий-ҳаво кучларини унинг самолётлари билан қуроллантириш вазифасини юклаганга ўхшайди. Чунки Штейнгоф Локхиднинг «учар тобутлари» («Старфайтер»ларни Ғарбий Германияда шундай деб аташади)ни кўкка кўтариб мақтаётир, бу машина атом қуролини ташишга жуда яхши мослаштирилган деб қайта-қайта оғиз кўпиртираётир.

Штейнгоф ҳарбий-ҳаво кучлари инспектори деган лавозимга ўтган йил август ойида бундесвер генераллари исёнидан сўнг тайинланган эди. У истеъфо беришга мажбур бўлган генерал Паницкийнинг ўрнида ишлаяпти.

Яқинда бундесвернинг Бухеледаги ҳарбий-ҳаво базасида журналистлар олдида нутқ сўзларкан, Штейнгоф ҳарбий харажатларнинг қисқартирилишига кескин қарши чиқди. У «Люфтваффе» эскадрилялларининг асосий вазифаси бундан кейин ҳам атом уруши шароитларида ҳарбий ҳаракатлар қилишга тайёрланиш бўлиб қолади деб айтди.

(АПН).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Фортепьяно пьесалари, 9.45 — Жаҳон бир ҳафта ичида (тож.), 10.30 — Совет киноси куйлари. 11.10 — «Беш йиллик илғорлари», 11.20 — Енгил куйлар, 12.15 — Концерт, 12.50 — Литва радиосининг эшиттириши (рус.), 13.30 — Дўстларимиз эстрадаси, 16.10 — Композитор Дадаали Соатқулов (концерт-очерк) 18.10 — «Фарҳод ва Ширин» халқ ижодида (суҳбат), 18.30 — Концерт (Совет Армияси жангчиларининг талабига мувофиқ), 19.20 — Татар куйлари, 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси (рус.), 20.30 — Концерт (янги Тошкентни қураётганлар учун), 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан, 22.10 — Қўшиқлар, 22.40 — Ленин мукофотига тавсия этилган асарлар. С. Муқанов «Ҳаёт мактаби» (рус.), 23.20 — Лирика кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 10.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 11.00 — **Космонавтлар Калуга ва Ленинградда** (илмий-оммабоп фильм), 11.10 — **Капитан Тенкеш** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 12.00 — **Семурғ** (А. Навоий номли Академик Катта театрнинг балети).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 дан — **Москва кўрсатади.**

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Бир соатлик қаҳрамон** (болалар учун кинофильм), 18.25 — **Халқ контроли амалда**, 18.45 — Фильм-балет. 20.05 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.10 — **Телевизион янгиликлар**, 20.25 — **Баҳорнинг бир куни йилга татийди** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 20.45 — **Экран табассумлари** (кино эшиттириш), 21.30 — Совет Ўзбекистони санъат усталари. **Мурожон Аҳмедов** (Фарғона шаҳридан олиб кўрсатилади).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Мультфильм** (болалар учун), 18.20 — **Чизма геометрия** (сиртдан таълим олаётган студентлар учун ўқув программа), 19.25 — **Фан — пахтакорларга.**

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 30/III да кундуз **Семурғ**, 31/III да кундуз **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/III да кундуз **Алишер Навоий**, кечқурун **Парвона**, 31/III да кундуз **Қотил**, кечқурун **Сарвқомат дилбарим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/III да кундуз **Махтумқули**, кечқурун **Ўғил уйлантириш**, 31/III да **Нурхон.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта цирк томошалари. **Ҳиндистон филлари аттракциони.**

КИНО

Салом, кичкинтой! — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда 1-залда).

Ночорлик — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Судхўрнинг ўлими — «МИР» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 да, кеч 6-40 минутда ўзбек тилида).

Токио олимпиадаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 9-45 минутда).

Авлиё Иоанни бошидан жудо бўлиши — «ФЕСТИВАЛЬ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ўлмас Кашчей (эрталаб соат 10 да), **Камалак** (кундуз 4 ва кеч 10 да), **Геракл жасорати** (кундуз ва кечқурун) — СОБИР РАҲИМОВ номли.

Грясогузка армияси (эрталаб соат 10 да), **Шайтон арава** (кундуз 2, кеч 6 ва 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Катя ва гимсоқ (эрталаб соат 10 да), **Аччиқ гуруч** (кундуз ва кечқурун) — «ЧАЙКА».

Ҳамма учун эртак (эрталаб соат 10, ва 11 да), **Тиш врачининг саргузашти** (тоқ соатларда) — «СПУТНИК».

Уч бақалоқ — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Севиш тақиқланади — «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда).

Кичик ўғил кўчаси — НАВОИЙ номли (кеч соат 9-40 минутда).

Иванна ҳужумда — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11 да).

Федька — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

Миклуха-Маклай — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2 апрелда

4—6-синф ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи бўйича

БЕШИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ МУЗИКА ҲАҚИДА СУҲБАТ

(СССР халқларининг музика, ашула ва рақслари)

Лектор — музикашунос **Тавур Жумаев.**

Ўзбек Давлат филармониясининг **хор капелласи ва торли квартети** (капелланинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Абдуқаҳҳор Султонов**); Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Қундуз Миркаримова, Баҳром Мавлонов**; солистлар: **Неъмат Қулабдуллаев, Равшан Мўминова, Роҳатой Маҳчонова, Мукаррама Жаҳонгирова, Зиёдулла Ҳамдамов, Анвар Рустамов, Назрулла Ёқубов; Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли**; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Карим Алиев** (ғижжак), **Маҳмуд Муҳамедов** (най), IV Жаҳон фестивалининг лауреати **Аббос Баҳромов** (рубоб), **Қаюм Аъзамов** (чанг), **Анвар Иноқов** (рубоб), **Умар Ҳамидов** (афғон рубоби) **Ғафур Азимов** (доира) қатнашадилар.

Программани **Назрулла Ёқубов** олиб боради.

Концерт-лекция кундуз соат 12 да бошланади.

Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

ТЎҚИШ СТАНОГИНИНГ НАМУНА НУСХАСИНИ ТАЙЁРЛАШ, ТЕХНИК-ЛОЙИҲА КОНСТРУКЦИЯСИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ

юзасидан

КОНКУРС ШАРТЛАРИ:

Кўзи яхши кўрмайдиган ва умуман кўзи ожизлар Ўзбекистон кўрлар жамияти корхоналарида ипдан тўқилган паёндозлар ишлаб чиқаришади. Бу иш билан 700 дан ортиқ киши банд.

Ҳозиргача паёндозлар ёғоч станокларда тўқилар, иш унумдорлиги паст ва сифати ҳам талабга жавоб бера олмас эди.

Қўл станокларида ишлаш учун жуда кўп жисмоний куч сарф қилинади. Ожиз кишилар учун автоматдан фойдаланиш имконияти йўқ. Чунки автоматларнинг ишини доимий назорат қилиб туриш, иш режимини бошқариб туришга тўғри келади.

Инвалидларнинг иш унумдорлигини ошириш ҳамда паёндозлар сифатини яхшилаш учун иш шароитини қайта йўлга қўйиш лозим.

Шу мақсадда Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг Марказий бошқармаси ип паёндозлар тўқийдиган ностандарт станоклар конструкцияси лойиҳасини ишлаб чиқиш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Станок кичик габаритли ҳамда оз металл сарф бўладиган бўлиши, конструкция-технологик жиҳатдан инвалидларнинг ишлаши учун мослаштирилиши хавфсизликни таъминлаш, иш пайтида зарар бермаслиги ҳамда техника хавфсизлиги қоидасига жавоб бера олиши керак. Бундан ташқари станокнинг эни 60-80 сантиметрлик паёндоз ишлаб чиқишга мослашган бўлиб, оёқ билан бошқариладиган тепки механизациялаштириши, моки қўл билан отилиши керак.

Моки отилганда уни бошқариш электр кнопка орқали тепки билан бир вақтда ҳаракат қилиб, курсини ҳам вертикал, ҳам горизантал қулай мослашган бўлишини таъминлаши лозим.

Экспериментал станок намунасини ишлаб чиқишда ва тайёрлашда муваффақиятга эришган кишиларга қуйидаги миқдорда мукофот берилади: Биринчи мукофот 1000 сўм, иккинчи — 750 сўм, учинчи — 500 сўм.

Материалларни топшириш муддати 1967 йилнинг 1 октябригача.

Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг Марказий бошқармаси.

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси коллективи республиканинг энг кекса журналистларидан бири, СССР Журналистлар союзининг аъзоси

Степан Семёнович ЧЕРНИКнинг

узоқ давом этган касалликдан сўнг вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Давлат матбуот комитети республиканинг энг кекса журналистларидан бири, СССР Журналистлар Союзининг аъзоси

Степан Семёнович ЧЕРНИКнинг

узоқ давом этган касалликдан сўнг вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдирадилар.

Бизнинг адрес ва телефонлар: СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — B36545. Редактор ўринбосарлари — B37914, B39323. Масъул секретарь — B34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — B37283. Партия турмуши — B33469, B37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — B31216. Коммунистик тарбия — B31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — B34780. Совет қурилиши — B33258. Қишлоқ хўжалик — B37604. Адабиёт ва санъат — B32036, B37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — B34451. Маҳаллий ахборот — B32347. Оммавий ишлар ва хатлар — B38679, B33553. Иллюстрация — B34524. Стенографистка — B37343. Корректура — B37162. Эълонлар — B38142. Коммутатор — B30249, B30250, B30251, B30252, B30253, B30254, B30255, B30256, B30257, B30258.

№ А — 75. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 05246.